Hüseyin Rahmi Gürpınar.

Hayattan sahifeler, 1335

21/-

Gürpınar, Hüseyin Rahmi

حیاتدن صحیفه‌لر

Hayattan sahifeler

محرری :

حسین رحمی

طابع و ناشری :

نجارزاده ابراهیم حلمی

استانبول

کتابخانهٔ حلمی

٤٦ — باب عالی جاده‌سی — ٤٦

١٣٣٥ — اورخانیه مطبعه‌سی

[1917]

١

[١] استانبولك ادرنه‌قاپیسی ، سور دیوارینك ایچنه اوبولمش اوستی طونوس ، زمینی مستطیل بر کچیددر . بو معبرك ایکی یانی بویدن بویه سدیر کبی اوزادلمش ، عرضی آرشوندن آز فضله، کارکیر ایکی پیکه‌یه بکزه‌ر . چیقیلیر ایکن صاغ جهت سدینه باقارایسه‌کز اسکی حصیر پارچه‌لرینی سرمش ، ساچ مانقالنی کوشه‌یه یرلشدیرمش ، فنجانلرینی دیزمش ، بر قاچ اسکی اسکمله قویمش بر قهوه‌جینك بورایی عادتا بر شرب و صحبت دکانچه‌سی حالنه کتیرمش اولدیغنی کورورسکز .

بو محلك نامی قاپی ، فقط ایری ایری چیویلرله صاچ قاپلی ، آشی بویالی ، پاصلانمش ، بو ایکی آغیر قانادك آچیلوب قاپاندیغنی همان کوره‌ن یوقدر . بناءً علیه بورایه (تونل‌جك) دیمك‌دها موافق اولور . بو کچیدك مارین وعابریندن برقسمنی جنازه‌لرتشکیل ایدر . شهرك یومی وفیاتندن مهم عدده تابوت بورادن کچر ...

---

[١] وقعه محاربه‌دن اوله عائددر .

بو قاپی آلتی قهوه‌خانه‌سنده کیف یتشدیرن مشتریلر صیقجه صیقجه قهوه‌لرینی اللرندن براقه‌رق، کچن نابوتك آلتنه کیرملك، یاخود ساحه‌جه آرقه‌سندن بر قاچ آدیم یورومك صورتیله أولویه دیندارانه حرمت وظیفه‌سنی ایفا ایدرلر .

قهوه اسکمله‌لری آتیلمش طرفك مقابلنده‌کی سدده طاشدن، یشیل بویالی، تخته قاپاقلی ایکی کوچك چشمه خزینه‌سی واردر . بونلر طبقی یان یانه بر چفت صندیغه بکزه‌رلر . بو خزینه‌جکلرك صوبی سماوه‌ر کبی قاپاقلری آچیله‌رق قوغه ایله قونور . بری موصلوغی قویوق، استانبول سوقاقلرنده یوزلرجه سنه تصادف ایتدیکمز قورو چشمه‌لر کبی متروکدر . دیکرنده زنجیره مربوط بر باقیر طاس واردر . ایسته‌ین صو ایچر .

سوکه طاشلرینه وقورنیشنه باقار ایسه‌کز شهریمزده کایسادن جامعه محول قدیم معابد قاپیلرینك بر مشابهنی کوروسکز .

اوست سوکه‌نك فوقنده ایری چیویلرله دیواره معلق صانی دمیر، باشی طاش وهمان یکرمی بش اوتوز سانتیمترو قطرنده بر طوپوز واردر . شمدیکی قوت تمرینلرنده

قوللانیلان کولله‌لر بونك یاننده لاستیك طوپ کبی قالیر .
زلزله‌دن اول بو طوپوزلر اوچ دورت عدد ایمش .
دیکرلری قالدیریله‌رق نمونه‌لك شمدی بر دانه براقلمش .
طونوسك اوچده بر قسمی حرکتده کوچمش ، پاره‌سی
بلا تعمیر ترك ایدلمش ؛ انهدام خطی غیر منتظم شکل
انشقاقیله حالی اوزره طوریبور .

بو طوپوزلر حقنده‌کی تاریخی خرافاتی دیکله‌مك
ایسته‌ینلر بوکیجه‌ده برقاچ کون برصره‌یه قهوه‌ایچمیلیدرلر .
بر روایته کوره بونلری حضرت سلیمان علیه‌السلام
قانونی سلطان سلیمانه (!) هدیة کوندرمش ، دیکر روایتجه
دیولر ایله اولان قانلی بر محاربه نتیجه‌سنده (جنویز) لر
طرفندن اغتنام ایدلمشدر . طوپوزلره متعلق سائر روایات
او قدر مبذول و قرناً ، تاریخاً یکدیکرینه او درجه
مباینه‌درکه جمله‌سی ذکر ایدلسه آیریجه بر کتاب افسانه
تشکیل ایدر .

بو حکایات آره‌سنده حضرت (علی) دن ابتدا ایله
بر چوق حضراتك اسملری کچر . یا ودود ، بابا جعفر ،
امیر بخاری و یوشع حضراتی ، کثرتله یاد اولونان اسمادندر .
مزارلقلرك قربیت ظلالنده یاشایان بو طرف اهالیسی

معنوی ذواتدن هیچ برینی کوجندرمامك ایچون غیرمحمدی اولسون، بتپرست یاخود اساطیری بولونسون، کندیلرنجه بیوك وقایعه قاریشدردقلری اسملرك اکثرینه برر (حضرتلری) علاوه‌سنه‌اوشنمزلر. [١] بیوك برقهرمان تاریخینك نامنه نسبتله حکایه ایتدکاری بر وقعه‌نك بو تعظیمکار تعبیراتله موثوقیتنی دها زیاده تأمین ایده‌بیلمش اولدقلرینه قانعدرلر.

طوپوزك فوقنده‌کی دیوار سطحنه یکرمی، اوتوز عائله‌یه آشیان اوله‌جق تخته کوکرجینلکار یاپدیرلمش. بو یوواجقلر تماميله طولمش. هر سنه آرتان بو عائله‌لرك فضله‌افرادی کارکیرکمرك بتون دلیکارینی، قوغوقلرینی‌ده استیلا ایتمشلر.. فقط آچیقده قالانلرده وار. دائما بر قاچنی، طوپوزك صاپی یاخود کولله‌سی اوزرنده تاریخی بر ه‌ررمزکبی قابارمش، دوشونورویا اویورکورورسکز...

آشاغیده سویله‌نیلن افسانه‌لری صانکه تکذیباً، بو حیوانجغزلردم چکه‌رك نتیجه‌هضملرینی راوی وسامعلرك

---

[١] بو خصوصلك اصلا فرقنده دکلدرلر. اونلرجه اعاظم تاریخیه کافهٔ اسلام عد اولونور.

اوزرلرینه صالیویررلر. بومصاحبه‌لرك كلابدانلغی خدمتنی كورورلر . آشاغیده كیلر بو ناخوش سرپینتیلره قیزمق شوبله طورسون بوتلوتی اوغور صایه‌رق كولوشورلر ..

كیرلیجه باش اورتولو ، سیاه یالدیرمه‌لی اسمرجلدلی قرق بشلك برقادین بوقاپی ایچینك هیچ آیرلماز بر پریسی كبیدر . چاتیق قاشلری ، چكیك كوزلری ، قره كوز اویونی قادینلرینك دوه‌دریسی اشكالنه مشابه بر (تیپ) ارائه ایدر .

آدی (صابره) در . كنزندیكی وقت اولچوجه مطابقتی هیچ دوشونولمكسزین كیم بیلیر هانكی صاحب خیرك مروة ویرمش اولدیغی بر چفت اسكی فقط دار بوطینك ایچنده شیشمش ، چارپیلمش ظن اولونان آیاقلریله راحت یورویه‌مدیكی ، طوپاللادیغی كوریلور .

صانكه بو كذركاه بر تكیه ، كوشه‌ده اوطوران آق صقاللی مهاجر قهوه‌جی شیخ ، صابره‌ده بو دركاهك یكانه مریده‌سیدر .

صابره بورایه هر كون صباح قرانلغنده كلیر ، آقشام قرانلغنده كیدر . بو قاپی ایچی ، اونك ئه‌وی ، بارقی وتجارتكاهیدر . بورانی تمیزلر ، كوزه‌تیر . قاپینك یاننده

بر میدان سپورکه‌سی واردر . کلوب کچن بیلك ، یوك
و آرابه حیوانلری زمینی کیرلتدکجه درحال سپورور .
طاش، چامور آتان حایلاز چوجقلر دباغیریر، چاغیریر...
کان کچن اصحاب مروتدن و جنازه صاحبلرندن بش اون
پاره آله‌رق کچینیر ...

۲

صابره یاشنده بال رنکی یلدرمه‌لی بر قادین دها
واردر . بوکا سورتوك هاجردرلر . هاجر ، بو کچید
قهوه‌خانه‌سنك اك مداوم بر مشتریسیدر .

« — اوقه‌لی اولسون . »

تأکیدیله اصمارلادیغی قهوه‌نك فنجانی صالالایه
صالالایه صوك طورطولرینی ایچرایکن الندەکی اوتوزلق
توتوندن جیغاره‌نك پارمق باقه‌جق قدر کوچولمش اوجنی
ناصیل بر طویاماماز لق واشتها بایغینانی ایله کوزلرینی
سوزه‌سوزه چکدیکنی کورسه‌کز تریا کیلککنك درجه‌سنی
آکلارسکز .

صابره‌نك سورتوك هاجر ایله آره‌سی پك خوش دکلدر.

هاجرك فتانلغی ، جربزه‌سی اوته‌کنی دائما سونوك بر موقعده براقیر، ادبی‌ده قیطدر . بر آزفائده مأمول ایدنجه هر عارسزلغی، یوزسزلگی کوزه آلدیرر. صابره هاجرك بو حاللرندن پك دلگیردر ، چونکه اونکله رقابته چیقیشه‌ماز . هاجر پك یماندر پك ..

فلکزده براسکی کبارمظلومیتی طوریله غایت کتوم، صیقیلغان ، مغفل اوضاع آلیر. رولنی همان‌دائما موفقیتله اوینار ، پاره‌یی قاپار .

او ، بر اسکی کبار دکل فقط بر بوصمه اسکیسیدر. حسننی برمتاع کبی صاتدیغی سنه‌لرك هنوزطادی دماغنده‌در. بوکچمش عمرینك رواجلی زمانلری یگرمی سنه‌نك رمادیله اورتولمش ایسه‌ده حالا هر شی دونکی کبی خاطرنده‌در. بعضاً رؤیاده کندینی گنجلمش وقدیم آتشلی دلداده‌لرینك آغوشلرنده بر حظ وصفا کورور . اویانجه قیریق آیینه‌سنه قوشار . خرابهٔ حسننی عریض وعمیق تدقیق ایدر. قابل‌تعمیر برچوق نقطه‌لر بولور. کچمش طراوتنك اعاده‌سی احتمالی سونجیله چیلدیرر. دوزکونلره، راستیقلره، آللقلره بولانیر . صاغ دوداق اوجینك اطرافنده دائر بر یاپمه بنی واردر. بوسیار (خال) لك یاراشیق نقطه‌سنی

أبي تعيين ايده‌بیله‌جکی صباحلر جاذبهٔ آننه الك اول کندی اوویلور . بعض عجم پانولرنده چاتیق قاشلی ، سورمه‌لی کوزلی ، قیوریم زلفلی ملیکه‌لر واردر . ایشته اونلرك الك قارتنه دونر .

آغدا ، بادانا واستامپا ایله حسنی تجدید ایده‌رك سوقاغه چیقدیغی زمانلر ، کاوب تچلردن کندینه پرستشکار اوله بیله‌جکلری سه‌چر . مثلا تمثالك فقط کاله قولاق پرنده ، قاتمرلی ا کسه سنك درین خطوط جلدیه‌سی ، صامت خریطه چیزیکاری کبی تا قارشیدن فرق اولونان بر قورو اوزومجی ، یاخود جسیم بر قویو بیله‌زیکی ایریلکنده‌کی کوفه‌سیله صقالنك قابالغنده بیلمم ناصیل بر آهنك هیبتی بولونان برقورو قوزو کستانه‌جی ویاخودکه ترقیٔ سنی حسبیله محله طولومبه جیانی ریاستندن معفو ، صنعت غوغاسنده وقتیله خیلی قیرباچ صالالامش برچاپقین ، بر خواوردا اسکیسی ... ایشته بویله‌لرینه مصادف اولونجه سورتوك هاجرك اغفالکار برشوخلقله بوینی چارپیتوب خفیف خفیف کوکس کچیره‌رك کوز سوزه سوزه لسان حالیله :

— هایدی ییکیتم مزارلق آره‌سنده بر آز حسب حال ایده‌لم ...

ده‌یشی ده‌واردر. بوقادینک زوال سن ایله اویوشمش حسلری ، آفسونکار انظاریله چارپوب قیریشـدیره‌رق کونده‌لکنی یکرمی‌یه ، اوتوزه کتیردیکی وقتلرده اولور.

هاجرک الک بیوک صـنعتکارلقلرندن بریده جنازه تعقیبنده کوستردیکی اغفال وریاکارلق مهارتیدر. بو مهم ، بو آغیر ، بودیندارانه‌رولی تمثیل ایچون حقیقی بر تیاترو آرتیستی صنعت آشنالغی ایله تبدیل شـکل وسـیما ایدر. قوینده طاشیدیغی یشیل بر باش اورتوسی واردر. اونی صیقی صیقی‌یه اورتونور . قهوه‌جینک یاننده امانةً صو طولو بر دستی ایله برده‌عصا بولوندورر. دستی‌یی بر النه ، دکنکنی اوته‌کنه آلیر . او اسکی بادانالی قلعـه قاپیسی یوصمه‌سی شمدی تمامیله جنتلك محترم بربانوحالنی آلیر. جنـازه جماعتنه قاریشیر . آهلرك ، اوفلرك یانیق کوکس کچیریشلرك بیکنی بر پاره‌یه ... صالیویرر .

معلول ، معوج ، صارصاق صورصاق بر یورویشله جنازه صاحبنه صوقولور . تابوتك شکلندن میتك هویتی حقنده اوله‌جق استنباطه نظراً سـویله‌نه‌جك هاجرك

ازبرنده برقاچ نوع نطق واردر. مقامه مناسبی هانکیسی ایسه ایشته اوندن باشلار :

— آه آه اولوملو دنیـا ... بوقازه طوپراق نه‌لر یوتیور... آه نه دینیر؟ ربمك اراده‌سی... فقط طایانیلیورمی؟ پیریل پیریل باشنده کالینلك دوواغیله کچن سنه بر جوان قیزده بن‌ده کومدم. آه عفیفه‌م یاوروم آه.. (آغلایه‌رق) یوره‌جکمك باشی حالا چیرا کبی یانیـور... بکا درین خواجه‌لر، کرسی شیخلری سـویله‌دیلر... قادین قیزك شهیده‌در، او، ئوندی. جنت باغچه‌لرینـه اوچدی. آغلامه دوکونمـه... بوصبرك اجری بیوکدر. یارین آخرتده اولو مقاملره نائل اولورسون. دیشـکی صیق دیدیلر... صیقدم.. صیقیلدم.. یتدم.. تکری تعالی حضرتلرینـلك امر وارادەسـنه بیون بوکدم... اه.. کچمه دنیاسی.. غفلت دنیاسی بو.. اولنله اولونمیور. اوست ایسته‌یور. باش ایسته‌یور. بوکور بوغاز یه‌جك ایسته‌یور... حازل خوش اولسون یوکسوندیکم ایچین سویله‌میورم... یاوروجغزم پایه بای ایکی سنه دوشکلرده یاتدی. دوسـتلر باشـندن ایراق، ایکم ایکم ایکله‌دی. الیمزده کنی، اوجیمزده‌کنی هکیمه، هوجایه، علاجه‌ویردك.

« چیقمادق جانده امید واردر.» دیرلر. قورتارمق ایچین
آلیمزدن نه کلیرسه یاپدق. نه آلتمزده قالدی.. نه اوستمزده.
فاس احمره محتاج اولدق. بو یاشمده ایشته بویله مزارلق
سقاسی اولدم. هم ئولن ایچون یان، هم ده دیری قالانلری
بسلمکه اوغراش . وقتلر دکیشـدی . کبار آزالدی .
دیلنجی چوغالدی. ایمانلر ضعیفلادی. یوره کلر قاتیلاشدی.
ایکی کوزم ربم سن انجـامزی خیر ایله ... بزده وقتیله
کون کوردك. نه اولدم دیملی نه اوله جغم دیملی ...فقرای
صابرینندنم . آغزم وار دیلم یوق .. کیمسـه لره حالیمی
آچامام ..» حاشا شکایت دکل . . یوزبیك کره شـکرلر
اولسون ربمه ... سن بدترندن صاقلا ... یاشفاعتجیلر
شـفاعتجیسی ... اکرم الاکرمین . . اولو تـکرم ...
(آغلایه رق) حسرت اودیله چایر چایر یوره کی یانان
شو جنازه صاحبی افندی قولکك قلبنه خزینهٔ کرمکدن
سن صبر و متانت احسان ایله.. آه .. آه .. حالدن بیلیرم.
نه آتشدر او!.. جان طایانماز ... بیك یان، بیك طوتوش
فائده سی وارمی ؟ اجله چاره اولورمی ؟ هپ اویولك
یولجیسی یز . . . نوبتمز کلوب ده چاغرلدیغمز زمان هپ
کیده جکز . بوکون اوکا ایسه یارین سکا بکا.. عاقبتمزی

بیلوب‌ده بر بریمزله خوش کچنسه‌ك ! .. بر لقمه اکمك ایچون نه‌در بودیر دیر ؟. نه‌در بوغوغا؟ وارلنی اولانلر، اولمایانلره باقیویرسه‌لر ، کوروب کوزه‌تسه‌لر نه‌اولور ؟ فقرایی آرایوب صوران یوق. هفته‌لر کچیورده‌بر کوکسی ایماناییسنه ، قلبی مرحمتلیسنه تصادف ایده‌میورز . بعضاً اویله افندیلره راست کلیرم‌که، صیم‌صیقی کورکنی کیمش، بیون آتغیسنی صارمش ، الدیوه‌نلرنی کچیرمش ... طاتلیسیله‌ن اکشیسیله‌ن فیسدیق کبی طیم طیقیز قارنی طویورمش . چهره‌سندن قان داملایور شویله .. آه .. آه یدیکی حلالمی ؟ حرامی ؟ کیم بیلیر ؟ کناهی بوینده... اوراسی یالکز ربه معلوم... قالوشلرینك بورننه باصه‌رق برادا ایله اوکمدن سکه سکه کچرکن یا کیلوب‌ده اون پاره ایسته‌سه‌م پاره یرینه بیك نصیحت ویرمکه باشلار ... « قاری قاری .. بویله سوقاق اورته‌لرینه اوطوروب‌ده ذل سؤالی ارتکاب ایده‌جککه خدمتجیلکه کیت ... باق ایزباندود کبی‌سك . ألك آیاغك طوتیور .. » دییه دورلو حقارتلرله عقل اوکرتمکه کیریشیر ... وقتیله خدمتجیلکه‌ده کیتدم . نه‌ایشدر اونی‌ده بیلیرم. کنج بولونمالی. قاپی آره‌لرنده بکلره،افندیلره کندیکی‌اوقشاتمالی،

عشق وسودایه فیقیر فیقیر طاپانقلی اولمالی ... آرتق بنم
حالم قالدیمی؟... بوباشده سن شاشیرتمه‌ربم.. حلال‌سوت
أمملك ینه باشقه‌در.. آه‌بن یاشده نه‌آزغین قاریلر وار...
هیچ کیمسه‌یی بوله‌ماسه‌لر سقالایله‌بکجی‌ایله دورلورذالت...
سن بیوك سویلتمه تکرم ... استغفرالله یوز بیك کره
توبه یاربی باقکز شیطان ینه عقلمه نه‌لر کتیرییورا.. بکا
نه‌لر سویله‌تیور... قرق ییل کناهکار، بر کون توبه‌کار..
ربم غفورالرحیمدر . . شـوتابوتده کیدن کنج قادینك
الله تقصیرانی عفو ایتسـون . قبرده . سـؤال وجوابنی
آسان ایلسون... اقرباوتعلقاتنه‌اوزون صبرلر ویرسون..
آه‌نه‌موطلی.. نه‌موطلی‌شمدیکی‌زمانده أولنلره‌آجیمالی...
بز یاشایوبده صانکه نه‌کوریپورز؟.. اوبورجنی‌ادا ایدوب
قورتولمش... حسد ایتملی حسد...آزواللی بزنه‌یاپه‌جغز؟
عزرائیل‌علیه‌السلام باشمزه‌چوکه‌رك کوزلریمز سوزیلوب
طاوانه دیکلدکده ... سـن ایمانمزی یولداش ایله ....
یارین یوم قیامتده نفسك نفسی اولدقده جمیع امت‌محمدله
برابر سن‌بوکناهکار بوعاصیه‌هاجر قولـکی‌ده شفاعتکدن
محروم براقمه ..

آغلامه‌یه باشلار . بعض اقسامنی جاهل محله مکتبی

خواجه‌لرندن چوغنی بلاغتنه غبطه ایتدیره‌جك بر مهارتله ادا ایتدیکی بودعا علی الاکثر مطلوب تأثیری کوستەرر... هاجر دیکر دیلنجیلرك پك فوقنده صدقه‌لره نائل اولور...

٣

بوکون هاجر، یشیل اورتوسی قوینده، سوطولو دستیسی برطرفنده، عصاسی دیکر یاننده، آهسته جنازه بکلیوردی. فقط کندی تعبیرنجه هنوز بر (ظهورات) اولمادی. دیکر مشتریلرك علی آغادن اوناغه ایچدیکی قهوه‌یی او، بشقه‌سی ایچردی. براوقلی فنجان دها اصمارلادی. قهوه‌جیله پك تکلیفسز ایدیلر. هاجر، دیوارده کندینك متراکم، قهوه بورجلرینی کوستەرەن تباشیر جیزیکلرینه باقه‌رق:

— علی، دیدی.. بورجم چوغالمش. فقط هوالر بویله ایی کیدوبده بورادن تابوت کچمزسه غالبا آجلقدن برر برر هپ ئوله‌جکز... طاش قیزغینلغی بر، یاپراق دوکومی ایکی، کانونلرله مارت اوچ... ایشته، بورطوجیلرك یوزلرینی کولدیرەن اوچ موسم...

— كدرلنمه . اللهدن امید کسیلمز ... ایشته شمدی برقسمت کونده‌ریر ...

— شمدی مایسده‌یز ... بوسنه‌یی آتلاتان (حیرتلا-مبه) لرك قبر دعالری کله‌جك سنه‌یه قالیر... اونه‌ایدی.. بش سنه‌اول بر قیش استانبوله برپاچاورا خسته‌لنی یاییلدی . کلین آرابه‌لری کبی تابوتلر بورادن بربر آرقه‌سنه کچردی . هانکیسنه کیده‌جکمزی شاشیرردق ...

— باق .. باق ایشته بردانه کلیور ...

— (دقتله باقه‌رق) فقرا جنازه‌سی ... باقسه‌که اوستنه کیرلی بردوشلك چارشافی اورتمشلر ... قالبسز یاغلی برفس... جماعت دورت‌جمال... بسبللی مرحومك آرقداشلری ... آیاق قابکه آجیاز ایسه‌ك آرقه‌سندن کیت ... تابوتك آلتنه بردفعه کیردکمی صولوغی تاچقورك باشنده آلیرسك ... کیمسه قول دکیشدرمز ...

— بردفعه باشمه کلدی... چنبرلی طاشدن تاطوپ قاپی‌یه قدر ... فقط اجری چوقدر دیرلر ...

— آخرت ایچون اجر لازمسه دنیا ایچون ده‌پاره . اجر ایله قارین طویمایور ... دقت ایدییورمیسك هلی ؟ قاچ کوندر بورادن ساده حمال جامال أولوسی کچیور

بنم اوغلان (هدایت) غزته‌ده اوقومش . فرنکلر قودوزه ، ورمه ، صیصقایه ، (سلام قول) نه‌هب چاره بولمشلر ... بر کره آشیلانیورمشسك آرتق اولوم یوقمش ... اما کافرلر کیم بیلیر قاچ لیرایه آشیلایورلر ... پك بهالی اولمالی ... بو کونلرده کبار أولولرینك آزالمسنه سبب ایشته بن بونی بولویورم ... مرحوم باباجغمك زماننده‌کی اوکللی ، فللی ، والده شاللی بخوردانلی تکبیرلی تهلیللی کبار جنازه‌لری شمدی نره‌ده ؟ قبر باشنده عشر جیلره دعا کولره مجیدیه ، الك آشاغی چیرك طاغتیرلردی . شمدی برر اونلق ویریورلر ... براونلقله اوله‌جق خیر نه‌ئولویه یارار ، نه‌دیری‌یه . انسانك آوجی اورته‌سنه اویله نعلکی مجیدیه‌یی یاپشدردقلری زمان آدم یالانجی کدرله دکل سونجندن آغلار علیم‌الله .

بو آره‌لق هاجرك باش اورتوسنه یوقاریدن کوکرجین ترسلر ... قادین باشنی قالدیره‌رق :

— بکاه‌دیکم قسمت ایشته باشمه قوندی ...

— اوغوردر هاجر آبلا ... اوغور ...

— قوش ترسندن انسانه‌اوغور کلسه‌یدی بایزیدده‌کی داریجی بابا احیا اولوردی . قاچ سنه‌در بوحیوانلر باشمه

ایدرلر ... حالا بر اوغرینی دنه‌یه‌مدم ... بویله بوقدن اوغور اکسیک اولسون ... هر طرفم الکه ایچنده ... کیرلی قوش قفسنه دوندم ...

— اوآشی کیفیتنی اوغلك جریده‌ده‌می اوقودی ؟

— اویله‌یا ...

— بن کوچك ایکن چیچك آشیسنه آشیلاندیدم. اولیه‌جکمی‌یم شمدی ؟...

— اووو ها ... هاهای ...

— کیمی هایلارسك اویله؟ قارشیکده حیوانمی وار؟

— حیوان وار ظاهر... اوچیچك آشیسی باشقه... کوچکلکمدن بری بنی‌ده قاچ دفعه آشیلادیلر ...

— همان یلدیرمه‌سنی صییره‌رق ـ جلدی اسمر بورصوق داوول دریسنه دونمش قولنی تابازولرینه قدر آچوب :

— ایشته باق آشی تمغاسی همان بیلکمك اوزرینه قدر ایندی . اولدن تایوقاریلرده ایدی ... بنم آشیم نه حکمت بیلمم . بریرده طورمیور . وجودیمی طولاشیور ...

— کندك سورتولکلك‌ده اونك ایچین ...

— آایجك طیشكه سورتواسون حریف .. نه یه اولایم سورتوك ...

— بن دیه‌یورم بولافی عالم سویله‌یور ...

— عالمك‌ده سنك‌ده یاقه‌كزه قوصایم ...

— استغفرالله .. دیمه اویله كوتو لاف ...

— قورقه .. قورقه ... معده‌مده آجی قهوه‌كدن باشقه چیقاره‌جق برشی یوق .... بویوقسزلقله بیلمم نه‌اوله‌جق حالیمز !..

— صاحی سویلرسلك بهاجر آبلا... نیجه‌اوله‌جق بویله بزم حاللریمز ؟.. مشتری آزالدی .. اولدن‌بوراده برصیجاق‌قهوه ایچنلرشمدی شوقارشیكی طاشك‌اوزرنده دیكله‌نیورلر . خیرات چشمه‌دن بر آووج صو ایچوب كیدییورلر ... وارسه‌ده بر اونلنی هركس صاقلایور اونی كیسه‌سنده ... ایسته‌میور ویرسون كیمسه‌یه ... فقط سن كدرلنمه ... قوجاك وار ، قیزك وار ، اوغلك وار ... البته باقار سكا اونلر ...

— كیمك كیمه باقدیغنی الله بیلیر ... بنم‌كینك قوجه دینه‌جك نه‌سی وار آرتق ؟ .. باشمه قوپ قورو برقوچان اولوب قالدی ... ال طوتماز ، آیاق طوتمازه

وبريه‌سون ، اورت باصدر ياتسون . . آغزنده بردانه ديش قالمادى. أكمك ايچى بوله‌مديغم آقشاملر حيوانلره كوفتون، كه‌پك اصلاتير كبى قابوقلرى صوده يموشاتوب ده اويله يديريبورم ... انسان حالى ، نه‌ى حالا بو ، بعض كيجه‌لر كومور يمز بولونمه‌يى ويرر. اختيارجغز دوشكنده تيريل تيريل تيتره‌ر. كيجه ياريلرى قالقار، مزارلقلردن سروى قوزالاقلرى طوپلار، مانغال ياقار، قاپاق ايصيتير ده آياقلرينه قودرم ...

— أى‌ى‌ى هاجر آبلا.. نوابدر ... قوجه‌ك وقتيله باقدى سكا ، شمديجك سن ده اوكا ... كيمده وارسه اوبرينه باقه‌جق ... ايشته مسلمانلقده قاعده بويله‌در .

— اوخ مسلمانلغك يولى ، قاعده‌سنى دوشونن قالديمى شمدى ؟

— مسلمانلق مسلمانلقدر، بيلمه‌ين چوقسه بيلن ده ينه بولونور. سن اوزكى طوغرى طوت حقه...اختيار قوجه‌كى كور ، كوزه‌ت . اللهك عندنده ضايع اولماز .

— آه آمنا .. بن مسلمانلغك يولنى سندن اعلا بيليرم. سندن اوكود آلمغه محتاج دكلم اما قازك آياغى اويله دكل. يالكز باشمه قالسه‌م كل كبى كچنيرم . آغاجه چيقسه‌م

پابوجم يرده قالماز . . . بن آنجق اونلری بسلهمك ايچون ديلهنيورم . فقط هپ يوكی بنم اوستمه ييغمقده نه مسلمانلره يارشير ، نه خرستيانلره ... نه يهوديلرکه ... آكلايورميسك قهوهجی بابا ؟..

— أی نهياپسون او اختيار آدجغز ؟ أل طوتماز اياق طوتماز ... اوبش پاره قازانه بيليرمی آرتق؟...

— ناصل قازانماز ؟.. هرصنعتك برموسمی واردر. ديلنجيلكده اختيارلق پاره كتيرر . آلتنه يموشاق بر پوستكی قويدم . بزم بوناغی ايوب جادهسنده سبيلك اوكنه كوشه باشنه اوطورتدم . عراقيهسنك اوزرينه يشيل بر عمامه صاردم . كور ظن ايتسونلر ديیه قويو بر كوزلك طاقدم . سقطمش كبی صاغ قولنی بربز پارچهسيله بيونه آصدم . اوبر ألنه قوجه بر تسبيح ويردم . كوبكه قدر سوت كبی بياض صقال ... اويله حلاوتلی بر ديلنجی اولدی كه ، هيچ زحمتسزجه ... شويله دوداغنی بيله قيملداتمهدن اونلقلر اوكنه ياغمور كبی ياغيور ، بوپير فانيی كيم كورسه مطلق كيسهيه أل آتيوردی ... كونده اون بش يكرمی غروشه پاره ديمهيوردق . آباشمه نهلر كلدی؟ باق، ديكله. صوكره بوقازانجيمزك فرقنه وارديلر:

« سیلك اوكی شرفلی یردر اورایه دیلنجی اوطورتمام . بن متولی‌یم » دییه میدانه بر حریف چیقدی . قامچی آزیتدی ... آه شرلرینه لعنت ... كونده بش‌غروشده بوحریفه شرفیه حصه‌سی ویردیكمز حالده ینه قازانیر ، ینه بتنی بركتنی كورور ، كچینیر ایدك ...

— أبی یا ایشته ...

— آه أبی اما علیجكم ، حریف اوطورمیور ... ایشنه كوجنه مداوم دكل ... نه‌وده ، اوچارپیق اوطه‌نك كوشه‌سنده‌كی یرینی ایسته‌یور . آلتنده قیرپیتی میندر ، اوكنده طوپراق مانغال ... جیبلرنده پستیل ، قورو اوزوم ، لبلبی اونی ... آقشاملره قدر طیقینیرمی ، طیقینیر ... چان ، چان ، چان ، جكه ... اوغلانه‌باغیرر ، قیزه بولاشیر ، بكا صاتاشیر ... صنعتنه دواملی بر آدم اولسه قوجه‌مك دیلنجیلكدن استخراجی ، طالعی بك بك آچیقدر . اویله عمامه‌سیله ، كوزلكیله ، تسبیحیله پوستكیسنك اوزرنده‌ساده اوطورسون ، هیچ آغزلرینی آچمه‌دن آی باشلرنده آیلق آلان بعض مجلس اعضالری كبی طوردیغی یرده بونكده جیبلری پاره طولار ... بزم‌ده یوزیمز كولر ... فقط نه‌یاپه‌یم ؟ اوطورمیور ،

اوطورمیور ، اوطورمیور... چوجق دکل که دوکه‌یم...
قومشوم حسبیه حالیمزی بیلیر . بعضاً دوکوشور، سوکو-
شورز اما ، قاری أبی قومشودر نه‌لازم ... ایشته او بکا
برعقل اوکرتدی . آج براق دیدی . کناهی وارسه
حسبیه‌نك بیوننه اولسون، بن سندن عرضیمی صاقلامام...
طوغری سویله‌رم . تمام اوچ کون آچ براقدم... نهایت
دیلنمکه راضی اولدی . فقط قازانجندن بزه اون پاره
کوسترمدی . پاره‌لری کومدیمی ؟ نه‌یاپدی؟ اوچقورلغنه
قدر هرطرفنی آرادم ... بش پاره بوله‌مدم ... ایشته
بزه بویله اویون ایتدی. اونه عنادجی پنپوندر. بردورلو
باشه چیقه‌میورز . بردیلنجی ایرادجیسی واردر ...

— نه‌دیمك او ؟ دیلنجی ایرادجیسی ...

— آ ، سن‌ده قویدیغم یرده اوتلایورسك... برشی
بیلمیورسك . . بوایرادجینك سكز اون دیلنجیسی
واردر . سقط چوجقلری ، معلول قاریلری، اختیارلری
اورادن بورادن طوپلار . مناسب یرلره اوطورتوب
دیلندیرر . آقشاملری پاره‌لری اللرندن آلیر. ئولمیه‌جك
قدرقارنلرینی طویورور...ایشته بوحریف، چالیشدیرمق

ایچون قوجه‌مه تمام اون مجیدیه آیلق تکلیف ایتدی .
فقط بزمکی کیتمدی ...

— ده‌بەی‌ی ... چوق یمان اولویور بواستانبول
عورتلری ... چالیشدیرمق ایچون قوجه‌لرینی بیکیرکبی
کیرایه ویریبورلر ...

— یانه ظن ایتدك دودوکم؟... بن چالیشه‌یم او یه‌سون
اویله‌می ؟

— برآزده اوغلك چالیشسون... طوپاچ کبی دلیقانلی...
بلده قوردون . . آلده باستون . . قیلق قیافت آپیقو
کزه‌ر. دیلنجی اولادینه هیچ بکزه‌مز... نره‌دن بولویور
اوپاره‌یی ؟

— یوووووق علی... بن آدمك آغزینی ییرتارم...
اوغلك عرضنه لاقیردی سویلتمه‌م ...

— بن دیمه‌دم اونك عرضنه فنا برلاف ... کناهی
اوستنده قالسین ...

— بیلیورم .. بیلیورم . . کوزلری چیقه‌جه‌سیلر
کچن‌سنه بردیدی قودوچیقاردیلر .. کویا صقاللی افندینك
بری بزم اوغلانك ألنه بر مجیدیه ویرمش ، دفترداردە
تنها برقایقخانه‌یه کوتورمش . . بودکلی دیلکك آلتنده

طولاشان ؟.. بوافترا اوزرینه بنده مراق ایتدم. اوغلانی کوتوروب قبله‌نمایه کوستردم. صویدی، هرطرفنی معاینه ایتدی. « کندی عرضمدن شبهه‌م وار بوچوجقدن یوق .. ماشاءالله صیزلمش آلتین کبی بولدم . » دیدی . بز شویله‌یز بویله‌یز اما صویجاق عرضمزه قاوی‌یز ... ناموسمزه لاقیردی سویلتمه‌یز ... نم بابام یعنی هدایتك دده‌سی سبلجی مصطفی افندی شوراجقده طاشکندی حضرتلرینك یانندهیاتار، قاچ دفعه مزارینه نور ایندیکنی کورنلر وار. بزم عرضمزه لاقیردی سویله‌ینچارپیلیر، بیلمش اول علی .

— بن نه قایقخانه‌یی طویدم ، نه صقاللی افندی‌یی ، نه ده قبله‌نماجیدن وار خبرم... کنج اولدم، اختیارلاندم، فقط چوق شکر کیتمدم اویله یرلره .. هم ده بیلمم که نه دیمکدر قبله‌نماجی ؟ دوقتورمیدر او ؟ أبه‌میدر؟ یوقسه منجممی ؟ کیده‌نلرك نره‌سنه باقار؟ اینان که طویمادم اونی بیله ...

— اوه‌ه نه‌هم .. نه‌هم ... صانکه آغام هیچ کنج اولمامش .. کندیسنه کیمسه یشیلنمه‌مش کبی سویلیور! بال قاباغی سن ده ...

— روم ایلینده بیلمه‌یز اویله یشیلك خسته‌لغی . . بر قیزیل علتی واردر . حفیظالله صارنجه قیزانلری کوتورور یاری یاری‌یه .. برده قاره حما .. برده صاری ایصیتمه ... بیلمه‌یز آرتق باشقه رنك علت ...

٤

او آره‌لق قاشلی کوزلی، آقچه فقط پاقچه دکل، کنج ایریسی کیرلی بر قیز، طارازلانمش توزلی کووه‌زیلدیرمه‌سنی روزکار صاوورد‌قجه موزون، طولغون، بیاض بالدیرلرینی کوسترەرك ، چیپلاق قوتلی طوپوقلرینك آلتنده « شیپیدیق » لرینك اوکجه‌لرینی أزەرك آلی آل موری مور بر تلاشله کلیوردی .

سورتوك هاجر :

— آ، خیردر انشاءالله هرمزم ، تلاشله روزکار کبی کلیور ... نه‌وار عجبا ؟..

علی آغا — کنجدر او .. قانی حدتلی ... هپ اویله قوشار اونلر ..

— یوق ، علي یوق ... مطلق برشی وار ... قیزك

صورتنه باقسه‌که .. نه تردر او ؟ حمامدن چیقمشه بکزییور ...

هرمز یاقلاشنجه هاجر :

— قیز نه‌در ؟ یانغین نوبجیسی کبی کلیورسك ؟ ألکده‌غارغك اکسیك .. نه اولدی ؟ باباکه (سلام‌قولاً)می ایندی ؟

هرمز صیق نفسلر ایله :

آ .. آجی پاطلیجانی قیراغی چالارمی ؟ بابامه نه اوله‌جق ؟ طورپ کبی .. صباحاین قالقمش سنك قویویه صاقلادیغك قربان قاوورمه‌سنی تك بر دانه براقمایجه‌یه قدر تکمیل طیقنمش .. دیشلر یوق اما چیکنه‌مدن یوتیور .

هاجر — های او پیس بوغازینه قور دوشسون .. جامع حاولیلرنده دیلنجیلر ایله کوپکلر کبی چکیشه‌رك بن قربان أتی دیلنه‌یم .. او یه‌سین .. نه قدر یه‌جك بولورسه اوقدر ییور ... دوه کبی .. فیل کبی یوتیور .. بر دانه‌جکده چولوغمه ، چوجغمه براقه‌یم دیمه‌یور ... عالمك کلینلك قیزلرینی ، کوکلك اوغللرینی آله‌جغکه ، امان آللهم ، آشاغیلی ، یوقاریلی طورماز ایشلر ایکی

دلیکدن عبارت قالان بو اختیاری رحمت رحمانکه نه یه فرق ایدی ویرمه یورسك ؟.

هرمز — بابامه انکساری براق شیمدی .. هر کون ایدییورسلك طوتمایور ایشته . اویورایکن قولاغنه قاشیق صاپی صوقمالی ایمش ، چابوق نعللری دیکرمش . فقط آننه طورمه‌هایدی .. بز کیدنجه‌یه قدر بلکه محله‌یی یرنده بولامایز ...

هاجر — قیز نه وار ؟ نه اولدی؟ آی عقلمی آلدك؟

هرمز — نه اوله‌جق .. صباحلین شریفه آبلامك أویه کیتمشدم . او مطبخده بولاشیق ییقایوردی . بزده أو آلتنده قرده‌شی مصطفا ایله تکمی چیفتمی اوینایوردق . باغریشمه‌لر اولدی . شریفه آبلام أولك چیر کفیله همان قوشدی .

هاجر — نه‌اولدی؟ نه اولدی؟.. ینه قنبور اسمانك پاچاسیمی طوتوشدی ؟..

هرمز — بزده ابتدا اویله صاندق .. مکر محله غوغاسی باشلامش .. همان سوتجی ویرانه‌سنه قدر قوشدق . ایکی طرفده غوغا بایراقلرینی آچمش . بوتون محله ایکی‌یه آیرلمش .

بر یانی چومالکجی حاجینك قاریسی عایشـه طرفندن ..
بر طرفیده مطربازك حفیظه‌دن یانه اولمش ..

هاجر — غوغانك سببی؟ کیم کیمك قوجه‌سنه کوز آتمش ؟.. کیم کیمك عرضنی پارماقلامش ؟..

هرمز — کوز قویان ، پارماق آتان یوق .. فولاوق یومورطه مسئله‌سی... مکر قاچ زماندر عایشه‌نك طاووغی حفیظه‌نك فولاوغنه یومورطلامش ...

هاجر — هانکی خروس پك باصارسه طاووق او طرفه قاچار . بیلمه‌یورمی عایشه بو قاعده‌یی ؟

هرمز — هایدی آننه قوشـالم .. حفیظه خاله‌مك باغیرمه‌دن سسی قیصیلدی . امدادینه قوشمازایسه‌ك مات اوله‌جق ...

قهوه‌جی علی آغا — غوغا یاتیشدیرمق ایچون دکل ، کیدرسکز بوسبوتون قیزیشدرمایه .. بزم محله‌ده‌ده بویله‌در . بو عورتلر ... دنیا ترس اولدی والسلام ...

هاجر — آمان سن صوص بوناق .. غوغاده مات اولورسه حفیظه صویمدر دیم ... ییکیتك آلی ، قارینك دیلی ... آکلادکمی چوروك مانطار قفالی حریف ...

علی آغا — نه بلا چیقارسه ایشته اوادبسز دیللردن

چیقاریا ! طوغرو سویلرسك آبه هاجر آبلا .. اولدن صاغلام ایدم . اما ایشته اولدم شیمدیجك بویله چوروك بر آدم . أی‌ی‌ی دنیا بو انسان قالمایور بر قراره ...

صابره میدان سوپورکه‌سنی قولتوغنه دایامش ، ألنده اوتوزلق توتوندن جیغاره‌نك ، پارماغنی یانه یانه صوڭ نفسلرینی چکه‌رك بو محاوره‌یی دیڭله‌یوردی .

هاجر صابره‌یه خطاباً :

— آغریسی طوتمش چینکانه فاریسی کبی قولتوغکده دستکله نه طور یبورسڭ قارشیمده ؟ هایدی غوغایه کیده‌لم . .

صابره — هاجر کیده‌مم بو کون حالم یوق ...

هاجر — چنبر صقاللی دوستڭ کلیرسه قلعه ایچی قومقومه‌لرنده فینك آتمه‌یه حالڭ وارده بوکامی یوق ؟..

صابره — شیمدی بکا چنبرینه سوکدوروسڭ ، کراتانڭ !

هاجر — حفیظه‌یی سه‌ومزمیسڭ ؟ بنم خاطرم یوقمی ؟.. یارین او بر کون بر ادبسز چیقار سنڭ عرضکده بر لاف سویلر . اوزمان سنڭ ایچون بزده دیلمزی بیله‌رز .

قهوه‌جی علی آغا صفوتله :

سز قویروق صاللامازسه‌کز صاتاشماز غریق کیمسه سزك عرضکزه... اولدیکز زره آرتق بر ر قوجه‌قاری... زاغلیدر سزك دیللریکز، هیچ ایسته‌مز او نلری بیلتملك... کوپکلر قورقار سزکله دالاشمقدن...

هاجر — بردن کوپوره‌رك :

— آ آ .. باقکز شوروم ایلی چومارینه ! بز اونی دیشسز ظن ایدییوردق. مکر ایصیرمه‌سنی اوده بیلیور- مش ... بزی کیمه قویروق صاللارکن کوردك ؟..
قانجق سنك آنا کله آبلا کدر. بزم صویمزده کوپك یوق...

علی آغا — صوص به ادبسزقاری ... نه‌قاریشدیرر- سك شمدی لافه ئولمش آنامی .. آبلامی . . قالمادی اونلرك کمیکلری بیله مزارده ... آبدستم وار . کیده‌جکم شمدی جامعه .. صوقمه بنی کناهه ...

هاجر — آبدستکمی وار ؟. سن بش دقیقه آبدستلی طوره‌مازسك . چاتلاق زورنا کبی سنك هیچ بر یانك هوا طوتماز ... بیلمزمی‌یم مالمی ؟ کچن کونی جنازه‌ده اوقونان عشری فاسد ایتدك ...

علی آغا — ان الله مع الصابرین .. غوغا ایسترسه

جانك كيت ایشته محله یه دالاش ایسته دیكك قدر ... بن سكا
دیمدم قانجق اما سن بنی یابدك اختیار چومار .. اكر
كنج اولسه ایدم بكاده صالالایه جقدك یا قوبروغكی ؟..

هاجر — چوكوك آوور: یكاك زنبره كی بوشاندی.
كس آرتق اولومه یی .. هایدی صابره كیده لم ...

صابره — كیده مم .. هاجر كیده مم ... غوغا بنم
سینیر یمه طوقانیور ...

هاجر بر پوسكورمه قهقهه صالیویره رك :

— آی باییلیرم شیمدی. سینیری سن ده می اوكرندك؟..
او پاشا قاریلرنده ، كبار خانم افندیلرده اولور . آیول...

— اولكی ادمانم قالمادی . ایناننكه شمدی غوغاده
خفقانم طوتیور .. كچنده اسماعیلك تكه سی حوریه نك
كچی سنه باداوا آشدیغی غوغاسنده یوره كم تیتره دی ،
تیتره دی ، جانم بوغازمه كلدی ... دیكیش قالدی ،
قالقه جقدی دورت نعلم بردن هوایه .. تكه آزغین ،
دیشی قیزغین ، بولشلر بربرینی مزارلقده .. بونلر پازارلقله
چفتلشه جكلر دكل آ .. نمه لازم بنم .. برینك كچیسی
طوغوره جق ، اوته كی پاره قازانه جق ... ایشته بوده

اویله. عایشه‌نك طاووغی خفیظه‌نك قوللوغنه یموُرطلامش... اونك طاووغنه‌ده قوللوغنه‌ده شمدی ها ...

هاجر — هایدی قاری هایدی... نظرم دکمه‌سین، بو صباح آغزلك چایکلی ... بو کوزل لافلری بس باداوا سوقاغك اورته‌سنه صاچه‌بویله . بومسلك قوقولو آغزیکی هانکی طرفه یاردیم ایچون آچسه‌ك غوغانی او قازانیر..

صاره — ینه‌ویردك پیازی قابارتدك قولتوقلریمی... شوراده قیشلاقده دورت بش چینکانه قاریسی واز.. کچن کونی غوغا ایدییورلردی آغزم صولاندی... ایستر ایسه‌ك بر ایکیسنی یاردیمه چاغره‌لم ...

هرمز — آننه نه‌طوریبورز؟ غوغا اولدی بیتدی‌ده دعاسی بیله ایدلدی ...

هاجر — نه‌ه هایدی کیده‌لم ...

هاجر ایله هرمز، صابره‌یی پوه پوهلامق ایچون ایکیسی‌ده برر یانندن قولتوقلرینه کیره‌رلر.. هاجر وداع مقامنده قهوه‌جی علی آغایه دونه‌رك :

— پنیون.. یالکز قالدك ایچك صیقیله‌جق (مستهجن بر طرفنی کوستره‌رك) آغزیکه بر ساقیز ویره‌یم‌ده بز کلنجه‌یه قدر چیکنه ...

علی آغا — توه الله بلاکی ویرسون ...

ادرنه قاپیسندن چیقیکز. کوشه باشنده‌کی قهوه‌نك اوکندن صاغه صاپیکز . بر آز یورودکدن صوکره ، سور دیبنده ، دیوار ایچنده بر قاتلی ، بویاسز اخشاب بر ابنیه کوروسکز . اکثریتله بوراده قبطی عائله‌لری اوطورور . بونك آغاجسز ، یشیلکسز بر ویرانه‌یه بکزه‌ین باغچه‌سنك قاپیسی آچیقدی .

اوچ قادین قول قوله بورایه دالدیلر . پنجره‌لرك اوکنه یاقلاشه‌رق هاجر :

— هو ... زیبا .. یذبه .. نائله نرده‌سکز ؟

ندالریله سسلندی . پنجره‌دن آق صاچلی قورو قاره بوروش بوروش اختیار بر چینکانه قاریسی کورونه‌رك :

— نه ایسته‌یورسکز خانم افندیلر ؟

— بوش برقادین وارمی بوراده ؟

— طوقوزده وار .. بوشمزده .. هپمز کبه‌دکاز .

— آ آ کلامادك .. بن طولدرتمق ایچون بوش چینکانه قاریسی آرامیورم .. طامیزلق بولمایه چیقمادم .. ایشسز برقاری وارمی ؟

قوجه قاری ، آلت اوست دوداقلری ، بوزوك بوش بر کیسه کبی ایچری چوکمش آغزینی آچه‌رق :

— دیشسز قاری ایشته بن ... ناه بر دانه‌جك قالمادی . ایصیره‌میورم آرتق قوجه‌می بیله‌م ...

— صاغیرمیسك قاری ؟

— صاغ طرفم بر آز آغیر آلیر ...

— سنك هانکی طرفلك چابوق آلیرکه ...

— بوراده بوش بر قاری‌وارسه ایشه‌کوتوره‌جکسز .

— هانکی ایشه ؟ بز تختەیه ، چماشیره کیتمه‌یز . سز طورور ایکن بزی بیاض زنبارەلرده بکلنمز ... قارینك کوره‌جکی باشقه ایش دها نه اولور ؟

اوته‌کی پنجره‌دن ، اوزامش بیاض قاشلری ، بیقلری اسمر رنکنی بوسبتون قارانلق کوسترەن بوم بوروش یتمشلك بر چینکانه صیریته‌رق :

— خانم افندیلر قاری‌یی نه یاپه‌جقسکز ؟ ارکك ایسته‌مزمیسکز ؟

هاجر شاقیر شاقیر کوله‌رك :

— دستور توتو ... ارکك ایسته‌سه‌م‌ده سنی‌نه‌یاپه‌یم؟

— باقمه بنم صوراتمه . بن آلیمه بلیمه قوتلی‌یم ؟...

— باغچه بللتمك ايچون آدام آرامیوردم .. سز بویله ایکی قره موشموله قاری قوجه‌میسکز ؟

قوجه قاری بر اوزون آهله سوزه قاریشه‌رق :

— بر زمانلر او قوجه ایدی . بن ده قاری ایدم . فقط شمدیجك اولدق صانکه بر ه‌ر أوز قارداش ...

— بوراده باشقه کیمسه یوقمی ؟

— قیزلرم محله ایچنه فاله کیتدیلر . بر کلینم وار ایچریده ...

— کلسین باقه‌یم ...

— آیاغنده شالواری یوقده اوتانیور ...

— شالوارینه نه اولدی ؟..

— پیسلتدی . ییقادی . قورونجه‌یه قدر چیپلاق گزه‌جك . استانبول خانملری کبی باشقه یوق که کیسون ..

— کلسین پنجره‌نك اوکنه کورهلم .

قوجه قاری چینکانه‌جه بر شی سویلر ... چیریل چیپلاق اسمر بر وجود ، صیر یتغان بر چهره ایله پنجره‌نك اوکنه دیکیلیر .

هاجر — آ صاحی ... یتشمه آلهی ... آنادن طوغمه .. چیپلاق مصطفانك دیشیسی .. اختیار قائن

آتا کدن اوناتمیورمیسک .. قارشیسنده بویله عریانی أریکی کبی کزمکه ؟

چینکانه کلینی قیریته‌رق :

— نه اوتانه‌جغم خانم ؟. هپسنی الله یاراتدی . ربم عیب شی یارادیرمی هیچ ؟

— آ اوستمه أییلك صاغلق .. بوراده برآز دها طورسه‌ق ادبسز اوله‌جغز . اخلاقمز بوزوله‌جق ...

چینکانه کلینی صوص .. یانمده کنج قیز وار .. یوزی کوزی آچیلیر . بویله شیلر اوکرندیکنی ایسته‌مم .

چینکانه قوجه قاریسی :

— سن اوکرتمز ایسه‌ك یارین ایلی اوغلو اوکا اوکره‌تیر ... اوسنك قیزکمی ؟

— قیزیم ..

قوجه قاری ، دقتلی باقه‌رق :

— کوزل ماشاءالله . . اما او هرشیئی اوکرنمش کیتمش .. سن نافله اوزولیورسك ...

— صاچمه‌لامه بوناق قاری ... بنم نور کبی قیز اوغلان قیز اولادیمه افترامی آتیورسك ؟..

— نه یه افترا ایده‌یم خانم . اونك قیزلغی دامده قالمش .. اوچوقدن قاری اولمش .. هم ده کبه ...

هاجر ایکی ألینك صلوة پارماقلرینی چنکللشدیروب قوجه قاری‌یه کوستره‌رك :

— بن پارماقلریمی آدملك آغزینه صوقونجه چوروك صالاشپور کبی برباندن اوبر یانه شوبله آییری ویریرم .

قوجه چینکانه قاتمرلی بر استهزا ایله بوروشوق دوداقلرینی برقاچ دفعه یابوب یابوب بوزه‌رك :

— آییره‌جقسه‌ك قیزینککنی آییر .. بندن نه ایستر سك ... بن سکا دیدم برلاف طوغریمی اکریمی صوکره آکلارسك ... بن آلتمش سنه‌لك چینکانه قاریسی‌یم ... هم أبه‌یم ... هم حکیمم .. هم اجزاجی‌یم . هم فالجی‌یم ... اکر دیدیکم چیقمازسه بو ایکی ألل‌ریمی بیلککلرندن کسدیرتیرم ...

چینکانه‌نك بومدهش تفألی یاخود کشفی قارشیسنده یك فنا شاشیران هاجر بودفعه کوزلرینك بتون خشمنی قیزینه چه‌ویرر . هرمنزی خشخاش چیچکی کبی قویو قیرمزی ولرزان بر حالده کورور ... قیزینك اوستنه آتیلیر . ایکی اوموزندن یاقالار . وارقوتیله صارصاراق :

— سویله باقایم !. بو (موندار) چینکانه قاریسنك دیدیکی طوغریمی ؟

هرمز برایکی داماله کوزیاشندن باشقه جواب ویرمز.
آناسی دها زیاده تارتاقلامه‌یه باشلانجه صابره آره‌یه کیرمه‌یه اوغراشه‌رق :

— آبراق قیزی أولدوره‌جکمیسك ؟ ایشته ایکی جانلی دییورلر ... بلکه طوغرودر ...

هاجر اوفکه‌سندن صولویه صولویه :

— بن اونك ایکی جانی بردن چیقاره‌یم ده کورسون او..

چینکانه قاریسی پنجره‌دن :

— صاقین چوجغی دوشورته‌یم دیه‌ قیزیکی تلف ایدرسك ...

ارکك قوجه چینکانه کندی لسانندن قاریسنه، بسبللی ایتدیکی زوزکلکدن دولایی اوله‌جق، دارلمه‌یه باشلادی. أوك ایچنده بر چینکانه غوغاسیدر قوپدی. بتون دنیانك لغات کتابلرندن خارج قالمش ملعون سوزلر آغزدن آغزه تکرارلانیورودی.

هاجر کندی، چ کابك الك قوتلی آقینتیسنده قولاچ آته‌رق یاشایوردی. فقط او، هردورلو اخلاق رذائلیله برابر قیزینی بو آقینتیدن خارج بر سلامت قییسنده طوته بیله‌جکنه قانعدی .. اونی بکارتیله یتشدیره‌رك ،

قوجه دیمکه‌سزا ، أو ، بارق کچیندیره بیله‌جك ، ایش کوچ صاحبی بر آدمه‌ویره بیلمك املنده‌ایدی فقط چینکانه قاریسنك بو مدهش کشفی وهرمزك معترفانه اوضاعی‌اوکنده ، کندنجه پك محتشم اولان بو بنای املی بر آنده کوچی ویردی . قاری شاشقینلقله دوشونه دوشونه صاغنه صولنه باقیندی . بو بیلانمش فاحشه ، حیاتك برچوق نظرلرینه تجربة واقفدی . انسان هرهانکی بر املنده نه قدر بداهتله بر انکساره اوغرار ایسه اوغراسون ، نومیدی‌یه قارشی تسلیم سلاح ایتمامکدن بعضاً بیوك فائده‌لر استحصال اولونه بیله‌جکنی بیلیردی .

همان او منحوس چینکانه مسکننده‌ن چیقدیلر . قاری اوفکه‌سنی ینمدی . صابره‌یه دونه‌رك :

— بوناق چینکانه قاریسی بر ... یدی .. بو آلیق قیزده شاشیردی ، قیپ قیرمزی برشیلر اولدی . بن قیزی برأبه‌یه کوسترمه‌دن ، اهل قبله (اهل خبره)یه معاینه ایتدیرمه‌دن اویله شیشه ایناندیرمی‌یم ؟.. صابره سن بر ناموسلو قاریسك . بیلیرم آغزك صیقیدر اما نه‌ه آنالق بو .. سکا پك چوق رجا ایله تنبیه ایدییورم ، ایش آکلاشیلنجه‌یه قدر بوکا دائر بر یرده بر سوز قاچیرمه صاقین ..

صایره — آ نه مه لازم .. قیز اوغلان قیز عالمنده بویله لاقیردی چیقارمق گناهدر . بن هرمهزی سه‌وه‌رم .. هیچ مراق ایتمه .. ایکی سنه اول طاقونیه جینك قیزینی قاچ قبله نمایه گوستردیلرده برشی آکلاشیلامدی . بیلمم نه قدر زمان صوکره قیز گومبور گومبور حضرت مریم کبی باباسز برچوجق طوغوردی .

بو اوچ قادین سمتلرینه گیتمك ایچون گسدیرمه یوله اوردیلر ...

٦

فرنکلرك « پیتورەسق » دیدكاری قلم وفیرچه ایله تصویره سزا شرق مناظریمزدن مهم برقسمنی اولو وغریبانه مزارلقلریمز تشکیل ایدر . بونلرك سیاحتنامه ، ورهنما خریطه‌لرنده مملکتمزك جامعلری ، قدیم سورلری ، دیکیلی طاشلری ، چشمه‌لری ، سبیللری یاننده مراقی جالب برر موقع تتبعی واردر .

منظره‌جه بو خراب شرقك ، معمور غربك (پیه‌ر. لوتی) لرینی وهمان بتون شاعر ورسامارینی اطافته

دمسته براقان سر حسنی ، افسون آنی ، جاذبهٔ روحانیتی جداً تدقیقه شایان بر صنعت معماسیدر .

غربك مدنی تزهراتنده‌کی صانعه ، دمت تزیین غالباً صنعت ، شرقده ایسه طبیعتدر . بو سر مزارلقلریمزك تدقیقیله‌ده عیان اولور . بیوك قبرستانلریمزه باقکز . نه کورورسکز؟ اطرافنه دیوار ، سادهجه برچیت وحتی اك بسیط بر پارماقلق چه‌ویرملك کبی ابتدائی هیچ بر انشاآتده بولونمقسزین قیرلره اولو اورته ئولولریمزی کومش ، اوزرینه هویتی ناطق یازیلی طاشلر دیکمشز . صوکره نه کوزجی ، نه بکجی ، همان بر دها بورالرك سمتلرینه اوغرامامشز .

تنظیم ایچون برمهندسك فن‌آلی بورالره کیرمامش . نه‌یول ، نه طرح ... هیچ برشی .. هرکس ایسته‌دیکی یری قازدرتوب ئولوسنی کومدرمش . شمدی برقبری زیارت ایتمك ، سکسانی چیکنه‌مکسزین قابل اولماز . بونده‌ده براصول ، نظام تعقیب ایده‌مامشز . هر ایشمز یولسز ، حق عقبامز بیله ...

اهتمامه محتاج اولمایان آغاجلردن وقتیله هر ناصلسه برخیلی دیکلمش . شمدی بوسرولر ، چیتلنبیکلر ، قره

آغاجلر، بیومش هر طرفی چمنلر بوروموش. اسکی مزارلر خاك ایله یکسان . . بونلره عائد اولدقلری امواتك صانکه ایکنجی ئولوملرینی کوسته‌ریر بر سفالتله، دوورلمش قاووقلری، فسلریله اوب اوزون برلرده سرپیلی یاتیورلر. برطاقی جیکننه جیکننه طوپراقلره کومولمش، بعضلری ایلریده یاپیلان خرجسز دیواره خشلی قونولمش سرپوشلی، نقوشلی، کتابه‌لی، فاتحه‌لی طاشلردن یوقوشلره باصه‌مقلر یاپیلمش . . . صاریقلی، قووقلی قوصقوجه برحاجی احمد آیاقلر آلتنه اوزانمش یاتیور . . . بوطاش، اوزرندن هرکچنه اخروی، معنوی، صامت لسانیله «اوستمه باصمایکز. مزار چیکننمك ایچون یاپیلماز. چونکه الله ایله حیات آره‌سنده برفاصل مقدسدر . . » اعتراضیله باغیریور .

مدنی مملکتلرده اولدیغی کبی بومزارلرك هیچ برنده برسوکیلینك، بروالده‌نك، پدرك، قارده‌شك، براوغلك، قیزك چیچك دمتلرینه تمثل ایتمش نشانهٔ تحسر و حرمتی کورمزسکز . زواللی ئولولریمز! بو قوزالاقلی محله‌یه برغلبه‌لکله کتیریلوب دفن اولوندقلری کونی، کلوب کچنلرك مروت فاتحه‌لرینه امانت ایدیله‌رك همان ابدیاً ترك اولونورلر . فقط دقت ایدیکز . . . بعضاً خلقت

نه قدر وفاکار ... قیدسز انسانلرك بو فراموشنی طبیعت ناصل تضمین ایدییور ... ایشته پهله‌نك آره‌لقلرندن یشیللکلر فیشقیرمش . بیاضلی ، صاریلی ، پنبه‌لی چیچکلر آچمش ... بونلرك تخملرینی روزکار کتیرمش . بلکه قوشلر طاشیمش . دائما شبنملردن ، یاغمورلردن طراوتله‌نییور . کونشدن رنك ، قوقو آلیورلر ... بو حزین باغچه‌نك نباتاتی هیچ اکسیك اولمایور . بلکه موسملره کوره نوعلری دکیشییور . مزارلری چیچکله‌مك ایچون هانکی اقربانك دست اهتمامی بو عناصر طبیعیه قدر ثباتکار اوله‌بیلیر ؟

سهولته ، تذللکه حرمتی فدا ایدن بالوراثه عاطل ، قیدسز شرقلیلرك صنعتده معاونلری طبیعتدر . اونلرك بو مسامحه‌لرینی چوق یرده حسنه انقلاب ایتدیرییور . تورك طبیعتك کیفنه طوقانمایه قورقار . هرشیئك تنظیمنی اللهنه براقیر ...

سرولرك کولکه‌لری آلتنه صوقولمش ، هر بری مشخص بر معنویت کبی طوران طاشلرك ساده دلانه رسملرینه ، یازیلرینه باقکز . صاغه صوله هرقیوریلشنده بر یاپراقله برچیچك ویرن داللر ... طاباقلره مخروطی

استیفلر ایله دیزلمش میوه‌لر .. ساده‌لکلری بو ترسیمانله متناسب سطرلر ، مصراعلر .. بونلر اوقدر صافدرونانه و ابتدائی‌که ... مزارده‌کی تورك کوزومز روحنی بو آثارندن کشف ایتمك مدنی بر زائر ایچون هیچ کوچ دکل ...

بوراده مترقی مملکتلرده اولدیغی کبی صنعت و نقد ثروتنه دلالت ایده‌جك آبده‌لر یوق. ئولولر، صنعتکارلرك دهالریله ایشلنمش داغلر کبی بیغیلی مرمرلر آلتنده یاتمیورلر . حیاته برابر هر ثقلتدن قورتولمشلر .. حریت مطلقه‌یه بوراده نائل اولمشلر ...

اوزون سیاه سرولر ، بیاض کوچك قبرلر ، بایرلری ، تپه‌لری ، منحط یرلری طولدوره‌رق کاه قره‌لره ، کاه دکزلره طوغری افقلره یاییلیور . بیلمم بو قبرستان آغاجلرینك قویو یشیللکاریله کوکك آلهی ماویلکنده ناصل لاهوتی بر امتزاج یاخود صنعتکارانه بر آهنك وار ؟ .

استانبولك فیاض کونشنده‌کی حرارت سودا وماوی فضاسی بو عشقك پناکاهیدر . دیکر کوزللکلری هپ ایشته بو ایکی عنصرك وصلتندن طوغار .

بو جسیم مزاراق قطعه‌لری، بربرندن ایری طاشلی قالدیرملری بوزوق یوللر ایله آیریلیرلر. آره‌ده بر دورت یول آغزلرینه، سرویلرله بوی اولچوشن صو ترازیلرینه، چشمه‌لره، یشیل پارماقلقلی تربه‌لره، چارپیق مزارجی قولبه‌لرینه تصادف اولنور.

مقبره کنارنده‌کی شو خراب چشمه‌نك حزین وضع شاعرانه‌سنه باقکز. بوصونلی اولوغندن آقان صویك بلوری ایچنده فوقنده‌کی آغاج یاپراقلرینك اهتزازلری کورینیور. صانکه بو صو سریع جریانیله عمره، یاپراقلرك بی قرار تیتره‌شمه‌لری قدره، برر رمز..

چشمه‌نك صاغنده لبالب طولو بر یالاق وار... کلوب کچن حیوانلر صویی بو یالاقدن، انسانلر آز اوته‌کی اولوقدن همان یان یانه ایچیورلر..

بوراسی اینك، قویون، کچی سورولرینك اوغراغیدر، نوبت، نوبت چارپارلر چکیلیرلر، قوشلر اینر. بو مقبره‌لر قالین دیوارلرله محصور و سکوته محکوم دکلدر. بو تولولر همدمسز قالماز. بوراده طولاشانلر اکسیك اولماز. فقط هپ کزینتیلر قبر زیارتی مقصد دیندارانه‌سیله کلمزلر. بوراسی تورکك هم اخروی مسکنی، هم دنیوی تنزهکاهیدر.

قبرستانلر شهرك بتون ارباب تنزهنه وسرسريلرينه كشاده بر مسيره‌در . چوجقلر قوزولريني بوراده اوتلاتيرلر . (قوشـباز) لر قاپانجه‌لريني ، اوكسـه‌لريني بو آغاچلره قورارلر (كولش) مراقليسي دليقانليلر بوراده پهلوانلق ايدرلر ... عاشقانه تلاقيلر ايچون‌ده تولولر مكاني بو اولو سرويلر آلتنـدن توحش ايدلمز . سرسريلردن آغاچ ، مزار قووقلرنده بيتوتت ايدنلر اولور . جانيلر بوراره كيزله‌نير . پوليسلر ژاندارمه‌لر شـكارلريني بو مقبره‌لرده آرارلر . . .

ايشته سزه بر ميدانجق .. قهوه ، مزار ، ترازى ، حصار هپسي وار . آغاچ آلتلرينه قبر اوكارينه قيريق دوكولك اسكمله‌لر سرپلمش . ديريلر تولولره قاريشمش .. ايشته بتون بر عائله‌يه اخروى مسـكن اولمش يالديزلى بر شبيكه اوكنده سكز اون كشيلك بر مصاحبه مائغه‌سى ... عظيم بر چنلنبيك آغاجي ارواح اموانه دعاكو بر وضعده نيـازكار ، قوللريني سمايه قالدرمش .. چمنلر اوزرنده چوجقلر اوينايور . قوزولر اوتلايور . قوچلر طوقوشويور ، كنجلر كوله‌شيور .

معجون چوريشنلر ، پهله‌لر اوزرينه چيزلمش مربعلرده

بش طاش اوینایانلر ، اورایه بورایه چایرلره اوزانمش ، کوزلری خیال دلداری تعقیبه دالمش سودازده‌لر ، چارشافلی قادینلر ، باشلری چیچکلی قیزلر ، آللی ، مورلی الوان قیافتلریله مایسك هوا وچمنلری ایچنده بو طبیعی لوحه‌ده (نوط) لر تشکیل ایدییورلر .. اوچورتمه اوچوران اوغلانلر ، طبله‌لری سهپالر اوزرنده مشتری بکله‌ین سمیدجی ، شکرجی ، حلواجی ، مارولجی ... بر چوق صاتیجی ..

شالوارلی ، صالطه‌لی ، فسلری بنیلی ... ایری ناصیه‌لی ، کور قاشلی ، قالین اکسه‌لی ، اوزون کوموش کوستکلی تورکلر ، کنیش دیزلرینی نیم بوکه‌رك بو کوچك اسکمله‌لره ، طاشه‌رق اوطورمشلر . نارکوله‌لری قورمشلر .. اللرنده‌کی اوقه‌لی فنجانلری آغیر آغیر کیف چاته‌رق هوپورده‌تیورلر ...

قوللری صیغالی ، اوکی پیشتماللی ، قالبسز فسلی کنج بر تابع آلنده‌کی ماشه‌نك ایکی اوجندن شیقیر شیقیر چیقاردیغی تمپویه تبعاً بر نوع ترنمه بکزه‌ین : « آغالر کلیور » نداسیله کزینیور .

اطرافدن آغاجلرك روحانی کولکه‌لری آلتندن ، طبیعی بر موزه‌یی آندیران شیکه‌لر آره‌سندن ، قوجه

ذوقلی پر وقار طاشلر ، بو قایناشان ، جیویلداشان
حیات مناظرینی سیر ایدییورلر . و هر بر طاش اسکی
تورك قفالرینك مکانتی ابرازه مؤکل بر اشارت کبی
طورییور . زمان فنجده شهید دوشمش تورکلر ، تعرضدن
محافظه ایچون ملیکهٔ ظفرلرینك آستانه‌نه باش قویمش
بکلیورلر ظن اولونیور .

بو شهر سماسنك فیروزه‌سنده‌کی فکرلری کوکلره
چکن بو جاذبه ، چمنلرینك زمرد اکننده‌کی بو افسون ،
خرابه‌لرنده‌کی بو بلاغت ، خلقنده‌کی بو صفوت نه‌در ؟
دنیانك اك زنکین موزه‌لرینه ، صنعت آبده‌لرینه مالکیتله
مفتخر ملتلرك صنعتکارلری سنك الهامك اوکنده مفتون ،
واله قالیورلر ؟ سن اونلره نه سویلیورسك ؟ عصرلردنبری
بز سنك لسانکی نیچون آکلایه‌مادق ؟ سنی اغیاردن
قیصقانیرز . عشقمزك دلیلی ایستر ایسه‌ك سینه‌کی یوقلا ...
هر آووج ترابکده بر تورك جسدی یاتدیغنی کورورسك ...
ایشته هپ اونلر یولکده ئولمش کنج عاشقلرکدر .

بو فکرلر ذهنکزی طولدورور ایکن اطرافکزه
باقینیرسکز . هر یانکزده فوق الصنعت ، تفکر بخش ،
جنتدن نشان ویرن بر حلاوت وار . سورلرك هر طاشی

برر صحیفهٔ تاریخ ، هر برجی برر محفظهٔ شئون .. مزارلر
هپ متکلم. مخروطی قامت یوکسك سرویلر هپ ذی مآل..
هر طرف ، هر طرف اسرار حیاتدن سزه برشی سویلیور.
نره ده اولدیغکزی شاشیر رسکز . او زمان کونشك
آلتون صاچاقلی اتکلرینی یایدیغی مینائی لاجورد اوزاق
افقلره باقارسکز . سمانك ، اسمر ، مبهم تپه لر ایله
قاووشدیغی خطك اوزرنده ایریجه نقطه لردن متشکل
قرالتیلر کورونیور . بونلر یاقلاشدقجه بیویور .. شهره
کومور یوکلی دوه قطارلری کلیور. بکلیکز . شرقلیلره
مخصوص نهایتسز برصبر وعطالتله بکلیکز. ایشته او نقطه لر
قنبور ، سیوری سمرلری ، وجودلرینه مقوساً یاپیشان
اوزون بیونلریله یواش یواش دوه لشه رك ، دانه لری
بربرینه زنجیر ایله مربوط اوزون تسبیح کبی آهسته
روان یاقلاشیر. ایشته کیدرك بیوین لونکور .. لونکور..
چاك صدالری .. حیوانلرك رخاوتلی آدیملرنده کی آغیر
وزنه باقکز . هر خطوه ده او ، طویل بیون اوزرنده کی
باش ایکی طرفی وقار ایله سلاملایور . هر تماسنده یره
یاپیلان او یموشاق آیاقلر بعضاً بوزوق قالدیرملرك درین
چوقورلرینه کیروب چیقیور. نره ده بولوندیغکزی شاشیره جق

قدر تفكراته دالمش ايكن بو دوه‌لری كورونجه شرقده وشرقلی اولدیغكزی درحال خاطرلارسكز .

بو ، چول اولادلرینك اوزون كیرپیكلی چكیك كوزلرنده‌كی طورغونلغی ، حمولنی كوریكز . شوراده قهوه‌ده اوطوران تورك آغیرلغی ، توكلی ایله آره‌لرنده نه مونس بر آهنك وار . دوه‌لر اون ، اون بش ساعتلك یولی اوچ كونده كلیورلر .

تورك بش آلتی ساعتلك باغچه‌لردن صیرتنده كتیردیكی بر كوفه كرازی صاتمش شمدی حسابی دوشونیور . (العجلة من الشیطان) همان هیچ بر نوع اصول حسابیه‌یه آشنا اولمایان بو آیاق صاتیجیسی ساعتلرجه دوشونسه بر آیدر قوللاندیغی رأس‌المالك شمدی‌یه قدر بهر غروشی نه‌قازانمش اولدیغنی بیله‌مز . یالكز مالی تكمیل صاتدقدن صوكره دونكی سرمایه‌دن فضله نه‌قالمش ... اوكا باقار . « ایشته بوكون الله بكا بونی ویردی . قسمتم بوقدر ، زیاده‌سنی دوشونمك حرامدر . » دیر :

بوكون بولدم بوكون یرم
یارین اولسون الله كریم

توكلنك ویردیكی صفای وجدانی ایله یاشار ...

بر متفکر ، بر صاحب محاکمه ، دوه‌نك نیم کشاده او حزین سوزکون کوزلرنده تورکه‌قارشی شویله بر خطابی اولدیغنی اوقور :

— تورك . . حالا یوکلرکله برابر فکرلریکی‌ده بنم صرتمده نقل ایتمکده دوامی ایده‌جکسك ..؟ آرتق الوداع.. بورالری طولدوران (لوقوموتیف) ایصلقلری.. (اوطوموبیل) بوروولری باشمی دوندوریور . آرتق بو عالم ، قوت ، سرعت ، صنعت ، شیطنت ، حیله ، دسیسه دنیاسی اولدی. عاطلره، مسکینلره، اویوشوقلره اکمك قالمادی . ییلدیرم کبی یرده قوشانلرك ، قوش کبی کوکده اوچانلرك آره‌سنده سنك بنم عطالتمزله یاشامامز . چکه‌نیر.. أزیلیرز. صنعت وسرعتجه کندیلرینه اویمایان هرشیئی تپه‌لیورلر .

تورك سنکله بزنه‌ای چکیوردق. سن بزم بطائتمزدن ممنوندك . بز سنك عطالتکدن بختیار ایدك . فقط بزی آرتق کندی کیفمزه بر اقیورلر. ألرندن ترهیه‌قاچه‌جغمزی شاشیردق . مسقط رأسمز آفریقا بادیه‌لرینه چکلسه‌ك ینه قورتوله‌مایه‌جغز. چونکه دمیریولی شبکه‌لری صحرای کبیری اطرافدن آغ کبی صارمایه باشلادی . آرتق بزه

هیچ برایش کوردوره‌میه‌جکلر . یواش یواش نسلمز منقرض اوله‌جق . . یالکز حیوانات باغچه‌لرنده برقاچمز دوه جنسنه نمونه اوله‌رق یاشایه‌جغز .

تورك بندن عبرت آل ... الله بنی دوه یاراتمش ، فقط سنی انسان ... سرعتده ، صنعتده ، فنده ، علمده اونلره بکزه‌مك ایچون نه‌لك اکسیك ؟

اورته‌لقده باش دوندیریجی بر ترقی فعالیتی وار . مدنیت کندینه خادم کوره‌دکارینك حیات غدالرینی ویرمیه‌جك ، عرقك سوڭکه محکوم قاله‌جق . سنی ده بوصالطه‌لك ، بواسکه‌لك ، بونارکوله کله موزه‌یه نقل ایده‌جکلر . باشلانغیجی پرظفر ، فقط نهایتی فجیع تاریخکی اوقویه‌جق ، یکی بطن اولادلری نتیجهٔ مطالعه‌لرینی چهره‌ڭده تطبیق ایچون سنی تماشایه کله‌جکلر . بیچاره تورك برعصر صوکره نه بنی بوراده نقلیه خدمتنده ، نه‌ده سنی بوحالده کوره‌جکلر ... الوداع ...

٧

اوچ قادین سرویلرك لوشلقلرینه دالوب داڵوب چیقه‌رق مزارلرك بیاض ستونلری آره‌لرندن دونه‌دولاشه باپر آشاغی اینیورلردی ،

آیاقلری دار بوطینلرك ایچنده چارپیله چارپیله صابره بك کوجلکله یورویور ؛ هرمز اوآنه قدر بك فرقنه وارمادیغی حملنك ثقلتنی ، چنکانه قاریسنك اوغریب کشفی اوزرینه ، شمدی قارننده حس ایدر کبی اولویوردی.

بو حمل مسئله سنك ویردیکی شاشقینلقله اوچی ده محله غوغاسنی اونوتمش کبیدیلر. چونکه بواونلر ایچون حفیظه نك قوللوغندن چوق مهم بر دعوا ایدی.

واسع تولو تارلالرینی طولاشدقدن صوکره مزار طاشی یاصه یاقلرندن ، قالدیرملری آشنمش سطحی عادتا متحجر دالغه لره بکزه ین بوزوق بر یوله ایندیلر. چیرکفلی سوقاقلردن ، کوپرولی بوستانلردن کچدیلر. بورالرده دائما مزارلر اولر ایله قارشیق ، تولولر دیری ، دیریلر تولو کبیدی.

ایکی طرفده خیلی برمدت ، خرچسز دیوارلی باغچه لر ، بوستانلر ، مزارلر ، ویرانه لر دوام ایتدکدن صوکره بر او کومه سنه ، قولوبه مسی مسکنلردن متشکل بر محله یه تصادف ایدیلیور. بر مسجد ، بعضاً بر قره غول ، جاملری ایسلی غایت سفیل بر قهوه خانه ، عطارلنی ، قورو یمشجیلکی ، شکرجیلکی ، اویونجاقجیلغی ، کاغدجیلغی ، دها برچوق

اصنافلنی بر دکانده جمع ایتمش بر بقال ، بورانك تکمیل احتیاجات بشریه سنه کفایت ایدییور. سوقاقلرده انسانلردن زیاده حیوانلر طولاشیور ...

اوچ قادین کندی محله‌لرینه کلدیلر . بوراسی پنایر کبی غلبه‌لقدی. غوغا ، بیوك صولتلرندن قالمش بریانغین کبی شدتنی غائب ایتمش ، فقط حالا دوام ایدییوردی . عایشه‌نك باغیرمه‌دن سسی قیصلمش ، فوللوق صاحبی حفیظه‌نك قولتوغنه ایکی قادین کیرمشدی. بیوك کوچك ، چولوق چوجق هرکس قاپیلرینك اوکنه چیقمشلر . اشیکلره ، باصه‌ماقلره دیزلمشلر ، بوطبیعی تیاترویی سیر ایدییورلر. آره‌ده‌بر ، ایکی طرفدن برینی الزاماً باغریشمه‌لره اشتراکله چیغلقلر قوپارییورلردی .

هاجر کوزو کونجـه غوغا ینه بردن پارلادی . پاتا کلن پهلوانلر کبی یوره‌ك تازه‌له‌مك ایچون برقاچ یودوم صو ایچیردکدن صوکره ایکی منازع قادینی قارشی‌یه ینه صالیویردیلر . مدنی مملکتلرده‌کی یاریشـلره مشـابه خلجانلر ایچنـده هر ایکی طرفك غیرتکشـلری غلبه‌یه انتظارله سینیرله‌نوب طوریورلردی. اکلنجه‌سز ، عاطل بر حیاته محکوم بو خلق ایچون بوغوغا بر نوع اسـپور ،

وجود ادمانی ، دماغ تمرینی ایدی . ذهنلرینـك پاصی بونکله آچیلیور ، تماشا احتیاجی بونکله کورولیوردی . شمدی بوغوغا او آقشام محله قهوه‌سنده ایکی عائله‌نك ارککلرینه‌ده سرایتله اوراده‌ده قوپاجقدی .

طاووق صاحبی عایشه یلدیرمه‌سنك اتکلرینی بلنه چرمه‌مش ، باشندن اورتوسی قایمش ، چپلاق آیاقلرنده ایکی شبپدیق برقاچ آدیم اورته‌یه چیقارق :

— قاری فوللوغـکك آغزی یدی محله‌یه آچیق طورویور . سکز کویك طاوونی ایچنه یمورطلایور . بوغازیکزه قور دوشسون . بوسنه‌یی هپ یمورطه‌لرمله کچیردیکز .. صولو قوله سورکونی حرام ییجی قالطاق ... بنم طاووقلرم کرزه ایله هند آشلاماسیدر . یمورطه‌لرینی رنکلرندن طانیرم . یمورطه سپتکی بکا کوستر ... ویر یمورطه‌جقلریمی .. .

هاجر ، (تعبیریمه بیلك عفو دیلرم) قولبلی امزیکلی برخلا ایبریکی شکلیله برألی قالچه‌سنده ، دیکری دیرسکی برزاویهٔ منفرجه ایله بوکوله‌رك هواده ، وجودی همان همان کوبك آته‌جق بروضع رقصانده وکوز سوزمك ، کوکس تیتره‌تمك ایچون چفته (ناره) ، وزورناصدالرینه

قولاق قابارتیر کبی بر حالده بو امتحـان میداننده شرف وغلبه احرازینه چیقه‌رق :

— یورطه آ کلامقده بوقدر اوستهلفك وارسه آقشام حفیظه‌نك قوجه‌سیله قردهشی کله‌جك ... کل یورطه‌لریکی سچ‌ده آل ...

حفیظه طرفدارلری هاجرك بو آغیز قارامپوله‌سندن ال چیربدیلر ...

عایشه — باباك آناكه زنا یوقوشنده راست کلمش . نکاحلری قیلمه‌دن اونلر قلعه بدنلرنده کلین کوکی اولمشلر . بونی محله‌ده بیلمه‌ین وارمی ؟ سنی کیدی قاتمرلی اوروسپو قیزی اوروسپو سنی ... بنم طاووغم حفیظه‌نك قوللوغنه یورطلامشسه سکا نه‌اولویور ؟.. آنا لغمی کبی دهشیلوب اورته‌یه نه‌چیقدك ؟ .. هایدی کیت ... دیلنجی قوجه‌ك پوستکیسنه ایتمش .. اونی تمیزله ..

یوسفرعایشه‌نك غیرتکشلری ال‌فوریسنه باشلادیلر .. هاجر حمله‌دن اول صیچرایان جنس خروس کبی بر ایکی سکدکدن صوکره :

— قوجه‌نك پیسلکنی ایشته‌سن .. یکله تمیزله دك‌یا ؟ .. هایدی قوش قاڭن آناكك اوطوراغنی دولد ...

— دوكه‌يم اونی بن‌سنك باشكه ... آقیده‌یم چاتیق قاشكه ...

— بن‌ده سنك ایده‌یم بویالی صاچكه ...

— هایدی كیت مزارلقده زنباره‌لرك بكلـور ...

— هایدی كیت كلینك طونوس آلتنده تمكینله‌شیور.

— هایدی كیت قایقخـانه‌ده اوغلكك تكنه‌سنی دلمشلر ، قبله نماجی‌یه كوستر ..

كریسنی دوكه‌رك :

— اوخ آمان خبرم یوق ایكن قیجمی یمشلر ...

— قزیكی كچه صوبی یولنده مصطفـا ایله قوجاق قوجاغه كورمشلر ...

چینكانه غوغالرینك پك مشابه برنظیره‌سی.. كفته‌لر همان تمامیله او، فقط بسته‌سیله‌داوول زورناسی اكسیك.. ایكی طرف قارشی‌قارشی‌یه تكه‌تك ایجابنده مقتدر اوله‌بیلد-كاری مستكرهاتی مخـاطبنك صوراتنه آووج آووج صیوار كن، بوكلام لوثیـاتنك سرپنتیلری اطرافدن دیكرلرینه‌ده صیچرایه‌رق بو آغازنالاشـلری یانغین كبی ییریل ییریل توسیع سرایتله ، غلبه‌لكك همان بر نصفنی

صاچ صاچه، باش باشه کتیره‌جکی بر صره‌ده بوتون کورو-
لتیلرك فوقنه چیقان شویله بر سس ایشیدلدی :

— سکبانلر باریننه بر جنازه کلیور .. پاشا قاریسی
ایمش ...

٨

تیاتروده اویون دوام ایدرکن خارجده پك مهم بر وقعه
ظهوریله هرکسك انظاری ناصل صحنه‌دن اوطرفه توجه
ایدرسه بوراده‌ده تکمیل باشلر صدانك کلدیکی جهته
دوندی . غوغا تاوسانی ویردی ، ایکی قادین قارشی‌یه
آللری قالچه‌لرنده ، آغزلری هواده اویله‌ده قالدیلر .
هپسی جنازه‌یه کیتمك ایچون اکتساسی ایجاب ایدن
دیلنجی فورمه‌سنی کیمه‌یه قوشدیلر . قوجه قاریلر یشیل
اورتوندیلر . دکنكلرینی ، صودستیلرینی آلدیلر . دیلنجی
ارککلرده طوپلاندیلر .

هاجر ، سوقاغك بر طرفنده غوغایی سیر ایدرکن
اویویه قالمش اولان قوجه‌سی دیلنجی عبدالالهی برایکی
موشته ایله اویاندیردی . عمامه‌سنی صاردی . مکتب

چوجغی کبی بیوننه بر جزؤ کیسه‌سی آصدی . ألنه عصاسنی ویردی :

— قبرباشنده عشراوقورکن شاشیرمه، والله بو کیجه سنی آچ براقیرم ...

تهدیدیله یوله صالیویردی . قادینلرك چوغی هربیکی باشقه قاشدن دیکلمش جنازه اونیفورمه‌لرینی همان آرقه‌لرینه کچیردیلر . هرقولك باشقه پارچه‌دن یاپیلمسی، جنازه‌ده پاره طاغیدیلیرکن بر ألنی اوکندن دیکرینی‌ده ایکی کشی آشیری طرفدن اوزاته‌رق کویا هرقولی آیری آیری کیسه‌لره عائد ایمش کبی تك شخصك تضاعفله بر قاچ دفعه فضله پاره آله‌بیلمه‌سی ایچوندی ...

کیمنك ألنده دسق، کیمنده، تنکه، مشرابه، صوپا، دکنك قادین، ازکك، اختیار، کنج، چولوق چوجق آقین آقین یوله دوکولدیلر .

« اوچلر، یدیلر، قرقلر، بلغا، فصحا، علما، ائمه دین مجتهدین ... » دییه حایقیریر ایکن آغزندن صالیالرینی ألنده‌کی یازیلی باقیر طاسه آقیتان، چیزمه‌لی، کسوتلی، عراقیه‌لی صولو سبیلجی ... ایوبده کبابجیلر کوشه‌سنده سقط بر کدی کبی، اطرافی قوقلایه‌رق اوطوران شیش باجاق

دیلنجی... سوروجی بکیرلرینك قویروقلرندن اوله‌لق قیل چکن خیرپانی کلاهلی ولد زنا... « دولاب نیچون ایکلرسك ؟ » آهیسیله اون قاپانی کوپروسندن تمام اوچ ساعتده کچن آغیر آقصاق روجی دده... قدیر کیجه‌لری جامع پاپوچلغنده « قچان که حضرت یونس علیه‌السلام بالغك قرننده اقامت بیورورکن.. » جمله افتتاحیه‌سیله اطرافنه باقینان جماعتسز واعظ ، منلا عریانی... بهارلرده صاریغنی قولتوغنه صیقیشدیره‌رق ساحدار آغا میکده‌سنده « جیحون آرایان دیدهٔ کریانمی کورسون.. » غزلیله مجلس عیشی جذبه‌لندیرن خوش نوا ذاکر رضا... جنازه‌لردن آلدیغی صدقه‌لر ایله هر آقشام ایری کوپلوده جیبنده تك مانغیر قالمانجه‌یه قدر قفایی توتسوله‌دکدن صوکره میخانه‌جی‌یه : « بوکیجه جان ویروبده راحت دوشکندن یارین ایوبه نقل ایدیله‌جك (آمارکه) جنازه‌لرك قره‌دیسنه بکا برتك‌جك صوغمازمیسك ؟ » ابرامیله برقاچ قدح دها چکن ظوم صالح ، سقط اولدقدن صرکره آزاد ایدلمش یاری بلندن آشاغیسی طوتماز زنجی شطارت قادین... بو عیارده مورطوجی مشاهیری حپ بوسورویه داخلدی .

بونلرك دکنکجیلری ، سقطالغندن طولانی چوروکه چیقاریلان شرکت خیریه چیاجیسی عمر آغا او مؤسسه‌ده ایدندیکی فکر انتظامله ، سئله‌ٔ مغشوشه‌دن طوپاللری ، چولاقلری ، کورلری ، قنبورلری تصنیف ایتمك ترقی پرورلکنده بولونمشدی .. هر معلولی متجانس طاقمنه آییره‌رق یوله دوزدی. کندیسی تك باجاقلریله ایکی متکا آره‌سنده هونك کبی صاللانه یوروین طوپاللرك اوکنه دوشدی . کورلری شمندوفر واغونلری کبی أل أله بربرینه طوتدیره‌رق الك اوکه یك‌چشم بر لوقوموتیف قویدی . بو بر کوزلو ، سکز کوری یوقوش یوقاری دیشلی تره‌ن کبی سرعتله چکیوردی ...

بو آلای مدفنه یاقلاشدی. هنوز جنازه کلمامشدی. فقط احضار ایدلمکده بولنان لحدك باشنده کوچك بر جماعت واردی . بر طرفه طاش ، او بر یانه خرج ییغمشلر ، برقاچ کشی چوقورك ایچنده و اطرافنده چالیشیورلردی. آغابانی صاریقلی ، کورکلی بر ذاتله شیشمان قارنی اوزرنده قالین بر آلتون قوردون صاللانان سیویل بر افندی آره‌سنده بر مجادله واردی :

صاریقلی — بن بورانك متولیسی‌یم ، یکرمی بش لیرا آلمادن جنازه‌یی کومدرتمم ...

سیویل ذات — بن ده پاشانك کتخداسی‌یم ... بر پاره ویرمه‌دن جنازه‌یی بورایه کومه‌جکم ...

صاریقلی — یاپه‌مازسکز . بو دنیا ایشی کبی دکل ، وباللیدر . بوراسی تربهٔ شریفه‌یه قریبق حسبیله شرفلی یردر . ایستر ایسه‌کز شو اوته‌کی تارلایه بش لیرایه کومدرتیرم ...

سیویل — وای بو دنیا ایشی کبی دکلش‌ها !.. آخرتده ده برنجی صنف جاده‌لر ، تارلالرمی وار ؟ اوراسی‌ده اللهك طوپراغی بوراسی‌ده ... نزد باریده بو ایکی یردن برینك دیکرینه رجحانی اوله‌بیلیرمی ؟ ذاتاً جنازه‌یی بورایه دفن ایتدیرمك ایچون تربه‌دارینه ، وقفیه‌سنه ، ارضیه‌سنه اوتوز لیرادن زیاده پاره ویردك . کمرکدن مالی چکیریورز .. جنازه‌می کومیورز آ کلایه‌میورم ؟.. قاچ یرده پاره ویرمك ، بو ناصیل شی ؟ بورایه دفنی حقنده مرحومه‌نك وصیتی وار . بونی طویدیکز . پاشا زوجه‌سی اولدیغنی‌ده ایشتدیکز . مسئله بو .. عیبدر افندی . بوکون بزم باشمزده آتش

یاتیور .. شمدی سنی ارضا ایچون طلب ایتدیکك پاره‌یی ویره‌یم ، سن چکلدکدن صوکره قبرستانك هواسنه ، تحت القبر قسمنه تولیت ادعاسیله برقاچ کشی دها ظهور ایده‌جك ...

بوراده مجادله بویله دوام ایدرکن دعاکو و دیلنجی سوروسی سیل آقار کبی مزارلغه طولدی . کورلر تیره‌یی اوکده‌کی تك کوزلك ارشادیله سرویلر آره‌سندن یالپا اوره‌رق کلیوردی . اوزك صره‌یی قاپمق ایچون بربرینی دیرسکله‌یه‌رك ، قاقیشدیره‌رق بیوك بر مائده وارمش کبی چوقورك اطرافنی چپه‌چوره صاردیلر . بو مائده‌نك‌ده برنجی ، ایکنجی ، اوچنجی موقعلری واردی . دکنکجی مهتی افرادندن هر برینی بالاستحقاق اشغال ایتملری لازم کلن یرلره کچیرملك ایسته‌یور ، فقط هر کس استحقاقنك فوقنه چیقمه‌یه اوغراشدیغندن پك کورولتی اولیوردی .

. سیدجی ؛ پینرلی پیده‌جی ؛ حلواجی . . . کبی صاتیجیلر پیدا اولدی . دیلنجی چوجقلری جنازه‌دن آله‌جقلری پاره‌دن تسویه ایدلملك وعدیله بو اصنافدن یه‌جك آلمایه اوغراشیورلر .

بر غوغاسندن طولایی ایکی قادین صوپاصوپایه کلدیلره

دوکوشنلردن بریسنك قیز چوجغی آناسنه یاردم ایتمك ایچون چکهسنك وار قوتیله خصمك قیچنی ایصیردی. قابا اتنه یکن دیشلرك اجیسیله خصم یان طرفه، سقط بر قادینك اوستنه دوورلدی. مملول قادی صو طولو دستیسیله برابر بایردن اشاغی یووارلاندی. بر مدت باجاقلری هوانده قالدی. بر قهقهه‌در قوپدی. بو آره‌لق چوجغك بری آرقداشنك الندن بورجه آلمش سمیدی قاپارق قاچدی. چوجق سمیدینی قورتارمق ایچون غاصبی قوولارکن لحد خرجینك ایچنه کیردی چیقدی. مزارده ایشله‌ین عمله‌نك باشنه اوفاق بر طاش دوشدی. جنازه صاحبی پاشانك کهیاسی افندی حدتلندی: «بونلرك هپسنی بورادن دفع ایدیکز» امرینی ویردی. دفعلرینه سبب اوله‌جق صورتده کورولتی ایدنلره انکساراً قوجه قاریلر اللرینی هوایه قالدیردیلر. مزار باشنده هیچ مناسبت آلماز تشنیعاته کیریشدیلر. اوله‌مایه‌جکز درجه بر کورولتی قوپدی. دیکنکی، کهیا افندینك حدتی تسکین ایچون النه یکن قیرمزی انتاریلی بر قیز چوجغنك آرقه‌سنه صوپاسیله اورمایه باشلادی. قیزك اینه عامنه شهادتله باغرانلر اولویوردی.

گچه کلاه خرپانی اوغلان هپ کهیا افندینك اطرافنده طولاشه‌رق ایکی اوشاغك ایادی تسلیمیتنده بولوندوریلان خورجی قدر بیوك بر چانطه قیلداندجقه ایچندن گلن شقیرتیلره دائما قولاق ویریوردی. بونلك پاره اولدیغنی آکلایه‌رق گیتدی. بو مهم کشفنی اوبر دیلنجیلره خبر ویردی. برقاچی یانه یانه مرحومه‌یه دعا ایتدیلر. کور دیلنجینك بری پاره سوزینی طویدی.

« طاغیتیورلرمی ؟ »

استفهامندن صوکره همان گریهجه بر صدا و بلند آواز ایله عشر اوقومایه باشلادی. بو سس اطرافه بر چیغیرقان کبی تأثیر ایتدی. بش اون یردن ، بردن تلاوت طوریولدی. جنازه‌نك هنوز گلمدیکنی اخطار ایله هپسنی صوصدیردیلر.

آرقه‌سی ایصیریلان قاری بر سرویه استناد ایله طوتی صبیرمش ، یاننده کنه قابا آتی گوستره‌رك یاره‌نك بیوك اولوب اولمادیغنی صوریوردی. مخاطبه‌سی‌ده : « ایکی دیش یری گوزونیور. آقشام اکمك چیکنه‌ده اوزرینه اور. » توصیه‌سنده بولوندی.

ایصیریلانی قاری اوزونی بر انتقام آهی چکه‌رك : « بن‌ده

اونککنی بر ایصیره‌یمده قیج ناصیل ایصیریلیرمش کورسون.. » دیدی...

اوهالی ایچون، بوجنازده دوکونسی برشنلکدی. هاجر دکنکجی عمر آغایه یاردم ایچون میدانجی دده کبی اورته‌ده کزینه‌رك اوکابوکاسوزآ کلاتمایه، کورولتوبی کسمکه اوغراشیوردی. مصطفا، هاجرك بومشغولیتندن بالاستفاده، هرمزی غلبه‌لکك خارجنه، یالکز دورت دیواردن عبارت قالمش بی‌سقف برتربه‌نك ایچنه‌چکدی. بلندن صیم صیقی قاورادی. دوداقلرینی — وارك کبی قیزك قیرمزی یاناغنه یاپشدردی. اوزاقدن بر اوغولتی کبی مولوی ددکانك تهلیلاتی ایشیدلکه باشلادی. جنازه کلیوردی.

قیز عاشقنك قوتلی بازولری آراسندن قورتولمایه چابالایه‌رق:

— براق.. براق کناهدر.. جنازه کلیور...

دیدی. مصطفا تضییقنی تضعیف ایله جواب ویردی:

— جنازه دکل آ حضرت ایوب تربه‌سندن قالقوب کلسه ینه براقمام...

— اما شهدنی پاره داغیله‌جق...

— بوهرشیدن ، طاتلی ...

مجادله آرتدی . دەبلەشە دەبلەشە نهایت قیز آلتده اوغلان اوستده ایکیسی اورته یردەکی مزارك اوزرینه دەورلدیلر ...

٩

دەلرك ذکری ، بخورداتلردن توتن عود اغاجی قوقولریله برابر سمایه ترفع ایده ایده ، قول دکیشدیکجه صاغه صوله باش دوندوره دوندوره تابوت قرمزی فسلرك ، بیاض یشیلی صاریقلرك ، سکه‌لرك فوقنده ، هر دقیقه‌ده بر ، اوچر غفیردن برینك دوش احترامنه یوکلنه‌رك آغیر آغیر کلیوردی . جماعت آقین آقین قبرستانه طولدی .

ایچلرندن چیقان قاره طپراغی اطرافنه صاچمش مزارك آچیق آغزی ، یوتەجقی وجودی بکلیوردی . تابوتی ایندیردیلر . دەلر اوزونجه برر هوچکدیلر ... ذکر طوردی .

مرحومەنك زوجی ایری یاری بر پاشا ، مکدر ودالغین کورینیوردی . آرابەدن ایندیردکاری اون بش اون آلتی یاشنده ضعیف ، صولغون برچوجقی نرەده

طوغوره جقلرینی بیلهمیورلردی . یاوروجق غالبا شمدی‌یه قدر ، انسان یوقان بوچوقوری بویله آچیق آغزیله هیچ کورمامش . خسته‌لغنده قوش توبی شیلته‌لر اوزرنده ایچینی والده‌سنک نازك وجودینی شیمدی بوقارانلق ، قابی یره‌می طیقه‌جقلردی ؟ ذکای بشره بوصیره‌دن اوته‌سنی کورمك ممنوع اولدیغنی بیلمه‌ین زواللی کنج بونی آکلایه بیلمك یأسیله بوآخرت قپوسندن اکیلوب اکیلوب باقدی . والده‌سنی بك سوه‌یوردی . فقط اونکله برابر بوچقوره جذب اولونمامق ایچون همان کیری چکلدی . حیات : رحم مادر ایله ایشته بوچوقورك آره‌سی . . اورایه نره‌دن کلیورز ؟ بورادن نره‌یه کیدییورز ؟ بودنیاده تو آنه‌قدر تریلیونلرله کوچنلر شیمدی هانکی مرحله‌ده‌درلر ؟ وبوندن صوکره بوعالمه کله‌جکلر نوبت احیالرینی نره‌ده بکلیورلر ؟ اورته‌ده بر حیات کلمه‌سی وار . بونك بالفعل معناسی ایچنده یاشادیغمز حالده بزده مألنی بیلمیورز . چونکه ئولوم باشلادقجه حیات اوکره‌نیلمز . بوایکیسی ضیا ایله ظلمت کبی بربرینی طوغورورلر .

ایچنده بولوندیغمز حیاتی آکلایه‌ماز ایسه‌ك هنوز

داخل اولمادیغمز ئولومك ماهیتنی ناصل کشف ایده بیلیرز؟ حیات ایچون عضوتی تعریفدن باشقه چاره‌مز یوق. ئولوم ایچون ده بر « دیار عدم » تعبیری اویدورمشز. «عدم» نه‌در؟ شمدی‌یه قدر اوراپه کوندردیکمز بی حساب وارلقلرله دها بو عدم حفره‌سنی طولدیره‌مادقمی؟ کائناتده خلای مطلق یوقدرکه عدم اولسون... فضا ایچنده بو کوردیکمز اجرامك آره‌لرنده‌کی مسافه‌لر بعضاً نه‌قدر ذهن سوز بر وسعتده اولور ایسه اولسون ایشته اونلر بزم وجودلریمزی تشکیل ایدن مجرات کبی انسجهٔ کائناتك مواد ابتدائیه‌لریدر.

اونی هضم ایله باشقه شکله، وارلغه قویه‌سی ایچون وجودی ابدیتك دیشلرینه تسلیم اولونان بو قانینك مزارجنی اوکنده قارشیمزه چیقان معمایی کائناته تطبیق ایده‌لم.

اطرافمزه باقوب دوشونور ایسه‌ك باشمز دونر. نره‌ده‌یز؟ هر یانمزی (بی انتها) صارمش... کوکلر نامتناهی. اجرام، عوالم نامتناهی... حیات نامتناهی... نامتناهی نه‌در؟ بونی تعریف ایچون اوکا بر نامتناهی دها علاوه‌سندن باشقه لغتمز یوق... بو نامتناهیلکك صوکنی

(كه اولماز) كائنات كندى بوله ميور فضاى طولديران اجرام بربرينى چكيور. ايتيور، قوواليور. بربرندن قاچيور. هپسى بردن بى آرام، تصورلره صيغماز بر سرعتله بو مدهش نهايتسزلكه عازم... بربرينك عشق خلقتيله باغلانمرق هپسى صوك كلز براوچورومه فيرلاتيلمش. ظن ايديورسكزكه اڭ كوچك ذره دن اڭ بيوك كره يه قدر هپسى بو مجهولك آرقه سندن اوچيورلر. بونلرى جذب ايدن مقدرلرى نه در؟ ايشته بو من الازل بيلنه مامش والى الابد بيلنه ميه جكدر.

فيلسوفك برى ديوركه: «بن اولدكدن صوكره كائناتك نصيب خلقى نم نه لازم... نه اولورسه اولسون، ديمكز... چونكه اونك نصيب خلقى سنده، سنككى اونده در. وفاتكله اوندن چيقمش، آيرلمش اوله مازسك كه... يالكز سنلكك دكيشير... سنه يك مؤلم.. بودنياده برجزء تشكيل ايتدك. بدبخت ومضطرب اولدق. ديكر عوالمده حصوله كتيره جككز تركباته بوندن دها مضطرب اوله ميه جغمزى بزه كيم تأمين ايدر؟ هم بو انحلالار، تركيبلرده بى نهايه در..»

« شمدى ماضى ازليتى بيله مديكز برحيات

ایچنده‌سکز. دائما زنجیر تخطر کسیله کسیله بونك بویله دوام ایده کلدیکنی قطعیاً رد ایده‌جك الده ناصل حجتکز وار؟ فقط بوالملر، اضطرابلر، حظلر، تلذذلر، سعادتلر، فلاکتلر هپ کچیجی، فانیدر. برینك وجودی دیکرینی تولید ایدن شیلردر.. »

« بوفضالرك، بوییلدیزلرك بوعالملرك نهایتسزلکی سکا خوف ودهشت ویرییور ایسه دوشون که سن ده اوندن برقسم بناءً علیه سن ده اونلر قدر مدهشسك... »

شوحل اولونماز مسائلی بومر کزسزه نهایتسزلکك نره‌سنه خطاب ایدوب و نره‌سندن جواب بکله‌یه‌جکز؟ ئولوم بزی وقت ومسافه کبی ایکی بی آمان خصمك پنچه‌سندن قورتارییورمی؟ بزم کوردیکمز حادثه هپ ئولوب دیرلمکدر. بوایکیسنك آره‌سنده‌کی ظلمت بزم تصورمزده‌می عبارت؟..

اسمنه جاذبه دیدیکمز کوروتمز، ایرلمز، طوتولماز، شکلسز، حرارتسز، سسسز، قرارسز، فقط فضاده مرئی غیر مرئی بتون عالملری معلقده طوتان، طوپاج کبی دوندیرن، طوپ کبی فیرلاتان، فکردن دها سریع، دهادن دها جوال بو هرشیدن یمان قوت نه‌در؟ اصغر نامتناهیدن اعظم نامتناهی‌یه قدر بتون موجوداته اویله

حاکم که کرهٔ ارضمزاوزرنده برقومدانه جکی، داماغلریمزده برفان داملهجغی یوق که اونك تأثیرندن آزاده قاله بیلسین...

فضالر هپ درکاه عشقك، ذره‌لردن کونشلره قدر بتون موجودات سنی آرایان برر عاشقکمیدر یاربی؟ بونه دوران مؤبد، بونه آیین پر حکمت، بونه علوی محبت!....

۱۰

مایس آیی، مزارلغك قالین، سمیز، یاغلی، ایری یاپراقلی ایصیرغانلرینی، یاپشقانلرینی، بالدیرانلرینی، دوه دیکنلرینی، سینیرلی اوتلرینی و دها برچوق انواعدن نباتاتی اویله بسله‌مش‌دی که هرطرفده آچیقلی قویولو یشیلکلریله اطلاس کبی پارلایورلر، مزار طاشلری بو یشیلك دریاسی ایچنه یاری یاری‌یه کومولەرك صانکه بر رحمت خضرایه غرق ایدلمشلردی.

سرویلرده، چیتلنبکلرده قوشلر اوتویور، برقاچ بلبل ذاکرلك ایدییور، قوقولر، قومرولر غوغورو قلاشیورلردی.

روزکارك تحریکیله براختیار سروینك چیپلاق قوللری بربرینه سورتوندی. بر صریر ماتم چیقاردی. صانکه حساس بر قلبدن قوپان داوودی بر نوحه ... طبیعتك

بعض آنلرده تأثراتی ترجمه ایدن اویله سسلری واردرکه تأثیرجه انسانلرك شعرلرینی، موسیقیلرینی فصاحتسز براقیر ...

بومؤلم صدای ای آغاجلرك طوپراقی بیه‌ن کوکلری مدفون اجسادك اعصاب تأثراتندنمی آلیور؟ بو قاره یره چکن سنه کومولن برئولو بوکون برسرو دینلك الیاف غصنندهمی ایکله‌یور؟ بونلر قوتك بیلك دورلو تأثیراتیله دکیشن ماده‌نك طرز تجلیاتیمیدر؟ ئولومله کیلن انیلرك اهتزازاتی شمدی بوصورتله‌می طویولویور؟

ایشته دیکلیکز: «قوقو» قوشی اك مشفق والده نوازشلرینی تقلیداً یاورولرینه نیچی سویله‌یور. آنا قوجاقلرندن آیرلمش، اوزاده یاتان انسان یاورولرینه‌ده بوبر اهدامیدر؟ بلبلر کبی امواته برر فاتحه‌سیمی؟

کیم بیلیر بو قوقولرك اجدادی بو سمته قاچ عصر اول هجرت ایتمش؟. بومینی مینی مخلوقات، یووالرندن، قاچ حیاتك ظلمته افولنی کورمش؟ نه‌قدر ماتم هیچقیریقلری ایشتمش؟ قاچ امامك تلقینلرینی دیکله‌مشلردر..

تابوتك اوزرندن بروتجکلرینی، شاللرینی، کعبه اورتولرینی، آغلایارق انسانلری اوراپه قدر تعقیب ایدن

زینتلردن ئولوبی تجرید ایتدیلر. چپلاق قالان بوتومسك قاپاقلی میت محفظه‌سنی ایپلر ایله غاجیر غاجیر چوقوره ایندیردیلر. لحده برابر ایکن مزارجی دستره ایسته‌دی. آیاق طرفندن برقسمنی کسدیکی تابوت قاپاغنی آشاغی سوردی. ئولونك باش طرفی آچیلدی . صوکره ألنی کفنه اوزاته‌رق تپه‌سندن بر باغ چوزدی .. کل صولری، قینه‌لر سرپیلدی . مزارجی ایچریدن چیقدی . لحدك اوزرینه قاپاق طاشلری یرلشدیرلدی. بر وجودك بو عالمدن دیکرینه انتقالی عملیاتی ختام بولمشدی . قبره کوره‌ك کوره‌ك طوپراق آتمه‌یه باشلادیلر. جار چابوق بر تپه‌جك پیدا اولدی . بو دنیا کاشانه ویا قولبه‌لرنده اوطوران زنکینلرکده، دیلنجیلرکده کیتدکلری قاپیسز، پنجره‌سز، هواسز، ضیاسز صوك مسکن ایشته بوایدی.

تابوت قاپاغی اوزرنده مزارجی دستره‌سی خیرلدار ایکن چوجغه فنالق کلدی. پاشانك کوزلرندن ایکی دامله یوارلاندی . مرحومه ایله اولان حیات زوجیتنك بتون صفحاتی غایت سریع بر سینه‌ما کبی کوزلرینك اوکندن فریل فریل کچیوردی . خانم افندی پاشاسنی پك سه‌وه‌ردی. آره‌لرنده چوق قیصقانجاق غوغالری ،

دعوالری اولمشدی . صوك اوطه‌لغی اولان آرامدلی استفراش ایچون خانمدن مساعده آلنجه‌یه قدر پاشانك چکمدی قالمامشدی. ذاتاً مرحومه‌نك ده باشی بو استفراشدن صوکره یاصدیغه دوشمشدی . بوندن دولایی پاشا بومزاره قارشی وجداننده برآز کینالك حس ایدییوردی. فقط پاشانك بو اوفاق راحتسزلغی آرامدلك مرهم شبابت وملاحتیله چابوق کچه‌جك برمعده صانجیسی قبیلندندی.

پاشا اللی بشنی کچمشدی. او کندی‌کی بومزارکندینه بویله برعاقبت قریبه‌یی اخطار ایتمك لازم کلیرکن آرامدلك نشئهٔ سوداسی اونی برلایموتلق اعتمادینه دوشورمش ، بومزارلرك ابدیاً کندندن غیریلری ایچون اولدیغی غلط حسیله سرمست ایدوب براقمشدی .

مرحلهٔ حیاتلری ارتق ایکندی‌یه ایرمش اولانلرك قاغشامش دماغلرینی بر کنجلك سوداسی صارارسه بو اختیارلر دنیاده‌کی اك مقدس وظیفه‌لرینی بوصولك عشقك محرابی او کنده قربان ایدرلر…

آناسنك قیصقانجلغنه وارث اولان اوچلیمسز ، صولغون چوجق ده یاشامایه‌جغه بکزییوردی. بوزواللیده وفات ایدرسه پاشا باباسی اونی ده بورایه کتیروب برقاچ

دائما كوز یاشیله آناسنك قوینه صوقه جقدی. خودبینی اختیارلرك طبیعت ثانیه‌لریدر. ایشته بو خودپرستی عشقه انقلاب ایدنجه اختیارلق بو اوغورده قاتلانیه جغی اشكنجه‌یه كوزه آلدیره‌مایه جغی فدا كارلق قالماز. فقط بو حكم ضعیف، متفاوتسز، عالم ایله بحث عالاعامش خلقتلره مانددر. حیثیت ذاتیه، وظائف وجدانیه‌سنی بر كنج قادینك دنسزلكلرینه چیكنتمه‌یه جك قدر بشریتی وحیاتی آكلامش اولانلرده بولونه بیلیر.

بر خاتمان ایچون الك مدهش مصیبت رئیس عائله‌نك بویله بی موسم ومواز نه‌ بر سودا فلاكتنه اوغرامسیدر. چوجقلر چولوغی چوجقی پدر صاغلغنده یتیم قالیر. آه بارق، قادری، اولاد هپسی تارمار اولور...

بزده حیات برقاچ صنف ایسه‌ده هر صنفك صورت كذرانی بسیطلكنده بر برینه بكزه‌دیكندن فاجعه‌لرك ومضحكه‌لرلرده انواعی پك تعدد ایتمز. او قبرستانده یاتان پاشا زوجه‌لرندن یوزینی استجواب قابل اولسه همان سكسانینك ترجمهٔ حالی، بوكون كوموله‌ن خانم افندینك كنه آز چوق آندیرر بولورز.

— ١١ —

مرحومه‌نك جسدی اوزرینه آتیلان طوپراق ییغینی فانیلره بر عمری خلاصه ایدییوردی . ایشته نتیجة النتیجه صوك مآل بو ایدی . حیاتك بوندن باشقه بر مخرجی یوقدی .

انسان بو دنیایه ناصل دیل بیلمز ، تجربه‌سز ، خاطره‌سز ، چیپلاق کلیورسه بر عمرلك جدال ایله اکثریا قازانج شکلنده دیکر انسان قرداشلرندن غصب و سرقت ایلدیکی بتون اموال و مکتسبات فکریه‌سنی بوراده براقه‌رق ینه اویله عریان ، دلسز ، فکرسز کیدییوردی .

بو تپه‌جکك اطرافنه صوری بر حرمت دیندارانه ایله طوپلانان خلقك ، پاشاسندن تا دیلنجیسنه قدر همان هپسی بوندن عبرتبین اولمه‌یی دکل ، اولونك معنویتندن جر ایده‌بیله‌جکلری منافعی دوشونیورلردی .

کویا طوپراغه نشو و نماسی مطلوب برشی اکیلمش کبی دیلنجیلر اللرنده کی دستی ، مشربه‌لر ایله تپه‌جکی صولامایه آتیلدیلر . بر برینه میدان ویرمه‌یه‌رك دستی دستی‌یه ، کوکس کوکسه ایتیشیورلر ، بیوك بر کورولتی اولیوردی .

عشرلر باشلادی . هر کس بهلرك اوزرلرینه ، اوطوردی، یرلره چوملدی. یدی سکز حافظ بردن قامت آلیر کبی تلاوته آتیلیور ، نهایت ضعیف سسلر برده برده سوندك اك کور صدا غلبه ایله عشر شریفه دوام ایدییوردی. دیلنجی عبدالله ، زوجه‌سی هاجرك قورقوسندن هرباشلانغیجده اك اول آتیلییور ، فقط صداسنك قوتسزلك وهزمیزلی سببیله دیکر سسلره غلبه ایده‌میه‌رك دائما یاریده قالیور ، لکن اك صوك صوصویوردی .

هاجر قیزینی آرامق ایچون اطرافه بر کوز کزدیردی، کوره‌مدی . مصطبالئده اورته‌ده بولونمادیغنه دقت ایدنجه ایشی درحال آکلادی . او، مزارلغك ایکی سودازده‌یه ملجأ ، وصالتکاه اوله‌جق قویتو یرلرینی ، ویران تربه‌لرینی، دلیکلرینی ، قوورقلرینی هپ بیلیردی. شمدی اطرافی بردولاشسه ایکیسنی‌ده أیله قویمش کبی یاقالاردی. فقط قیزینك رذالتی عالمه کندیسی اشاعه ایتمش اوله‌جقدی . هضم وسکوته لزوم کوردی .

وقت .ارالدقجه عشرجیلرك آره‌سنده‌سن اوقویاجقسك،

بن اوقویه‌جغم کورولتیسی آرتدی . بزی ارته‌کنه میدان ویرمیوز ، دوزختم کبی سکزی‌لان بدنی اوقویوردی . دکنکجی صوپاسنی استعماله قدر واردی . لکن صرصه‌یره‌صادی ، تلاوتلره مشاعه‌لی قاریشیوردی .

بو اثناده کسیلك بر زغار ایله ایجلك آلتندن فرصر صوکدی . چشمه‌ده یوزینی بیقامش ، باشی اورتوسنی ایصلاتمش فقط صاغ یاناغنك کوزه قریب بر نقطه‌سنده بیضا اولان ماقلاقدر برجوره‌کی چیقاره‌مامشدی .

کویا بر بریکن خبرلری یوقمش کبی بر قاچ دقیقه صوکره قیزلکلدیکی طرفه مخالف بر جهتدن مصطفا ظهور ایتدی . اوراسنی بوراسنی او قدر عجله ایلکلمشدی که یان طرفندن الکله یانطالونی آره‌سندن مینتانک اتکی ویشاریده قالمش اولدیغنك هیچ فرقنده دکلدی . کوزلرینك آقنه قدر یوزی قزارمش ، تنفسی حالا انتظام طبیعیسنی بولمامشدی .

هاجر دقتله بر دفعه قیزینه ، صوکره‌ده اوغلانه باقدی . حقیقتی بر دجالی خطله یازلمش کبی چهره‌لرنده عیناً اوقودی . ایچندن صیاده قطران کثافتیله قاینایان غیظه ینه تحمل ایتدی .

تلاوتی مؤثر، لحنی لطیف، تجویدی فصیح بر گنج حافظ (سورة الملك) ه باشلادی. صداده‌کی سماویت، بارگاه احدیتـه ترفع ایدن آیات جلیله‌ده‌کی فوق البشر بلاغتله برلشه‌رك قلبلره نورپرمه ویریوردی. (الذی خلق الموت ...) آیت کریمه‌سی تلاوت اولونور ایکن پاشامندیلنی چیقاردی. کوزیاشلرینی ضبط ایده‌میوردی. صانکه معنوی برمشعله نور وجدانلری آیدینلاتدی. هرکسه کندی نفسنده‌کی شوائب، فسق وفجور بتون کوروندی. هاتفی براخطار: «شو مزاردن عبرت آلکز. بولنکلری قلبلریکزدن تیزلیکز.» دیبوردی. کوکلك صاف ماویلکنده، کوکلرك درینلکلرینه اینن برنظر الوهیت عظیق واردی. پاشا او آنه قدر هرکسدن کیزله‌مکده کندینی موفق بیلدیکی وجدان کیرلرینی انظار معنویتدن ستره امکان اولمدیغنی آکلادی. الله‌دن اوتانمادقدن صوکره قوللردن صیقلمق نه‌یه یارادی؟..

بلبللر بیله صوصدی قرآنی دیکله‌یورلردی.

صانکه انظار الوهیت قلبلره کیرمش، ملکلریرلره اینمش، مزارلغك بتون ئولولری یوم حشر کبی دیرلمش هرطرف خشوع ایچنده آخرته دونمشدی.

صداسـنك لطـافتى قرآنك بلاغتيله آرتان حافظ طنيندار مؤثر الحـانيله دوام ايديـيوردى : « والذين كفروا بربهم عذاب جهنمه والخ ... »

بو آيت كريمه قلبـلرده ايكلر ايكن روزكار ايله ايكى چيپلاق دالى بربرينه سورتوبن سرزى ، دائردى برنوحه صـاليويردى . بلبللر عشـقه كلدى . تكبير آليورلر ، قومرولر هوهو چكيورلردى .

بو خضوع ايچنده باشـلر اوكنه اكيلدى . توجهه وارلدى . هركسده مادى معنوى شخصيت مضاعفه پيدا اولدى . هركس كندى نفسنده « قلب » ديدكلرى عمانك دريندكلرينه اينجه‌يه ازفراشيور ، هرشى اساسسز ، يالان يالكز ئولوم كرچك وحقدى . قيلدن اينجه قيلنجدن كسكين (صراط مستقيم) ك اوستنده جنت ، آلتنده جهنم كورونيوردى ... حافظـلك تلاوت لاهوتيسى : فاعترفوا بذنبهم .. والخ » آيت جليله‌سنى كوكلره رفع ايدر ايكن مآل شريفنى آكلايه بيلنلرك سينه‌لرينه درين درين ايكله‌دى . اوآرالق : « آننه‌جكم .... مى قوپاريور .. » جمله غليظه‌سيله بر فرياد قوپدى . دمندن قابا أتى ايصيريلان ديلنجى قادينى (الجزاء من الجنس العمل)

اولەرق بر فرصت دوشـورەرك جوجغك عین ناحیە وجودینە انتقام دیشلرینی صـاپلامشدی . دكنكجی قوشدی . دیگرلری یتیشدی .

جوجغی خصمنك دندان عقورندن زورقورتاردیلر .

تلاوتلر بیتدی . دعالر اولندی . هردورلو آیین ختام بولدی . شیمدی فقرایە پارە داغیلەجقدی . اوچ اوشاق ، كهیا افندی ، امام ، بكجی بو ایشە مأمور ایدیلر . دكنكجی عمر اغا ایرشاد باشی كبی ألندە صوپاسیلە عهدەسنی انتظام اوزرە دیزمكلە اوغراشیوردی .

بوزورق پارەلر بیوك چانطەدن آووجلە حسابسز شاقیر شاقیر منديللرە بوشالتلدی . گویا هوادن پارە یاغەجقمش گبی دیلنجیلرك تكمیلندە بردن قوللر اوزاندی ، آووجلر آچیلدی .

١٢

توزیع محلنە اون بشی یكرمیسی بردن هجوم ایدیوردە آووجلرە قونان پارەلر بر حقەباز مهارتیلە درحال أریبوردی ، بوش اللر ، ینە اوزادیلیوردی . نەقدر صدقە داغیدلسە دیلنجیلرك عددینی اكسیلتمك قابل اولەمیوردی .

توزیعات یاریم ساعت قدر دوام ایتدی . کندیلرندن صوریلور ایسه هنوز هیچ بردینجی اون پاره آلامشدی ...

یالکز چانطه‌ده پاره د ... ه ارتق بوکی داغیتانلرك صیرلری‌ده توکندی . اوشاغك بری یانده کنه باغیریوردی :

— شو یامالی خرقه‌لی قیزه ویرمه . دقت ایتدم ، اوچ دفعه آلدی .

قیز آغلایه‌رق :

— اکر آلدمسه زیمك کسکین قیلانجه کلدیم .. آنامك بابامك ئولوسنی اوپه‌یم ... بروسه‌ده‌کی تیزه‌مه قاووشمایایم ...

اوشاق — قوجه قاری سن چکیل قیچ اولدی ؟

قوجه قاری — آسنك کوزلنده بنیمی کوردیون آیول . اون پاره‌کزی آلدمسه وجودمده اون دورلو یاره چیقسون ...

صارصاق بر اختیار حریف قوجه قاری‌یی ایته‌رك :

— زلیخا میدان براقده بزده آلالم بش اون پاره .

قوجه قاری — الله سنك جانکی آلسون ...

اختیار — افندی بوقاری‌یه ویرمیکز . بونك فسخانه فابریقه‌سنده اوغلی واردر . آیده اوچیوز آلیر ..

قوجه قاری — آلهی اوچیوز دفعه کبر نه می ؟ کوپوغلو کوپکه سنی ....

اختیار آلنده دکنکی قالدیره‌رق :

— کوپك کیمه دییورسك ؟ بنم یادی جد امیردر. قالطاق !..

ایری یاری مردار باش اورتولی برقاری ایکیسنك آره‌سنه کیره‌رك ، هر بریی برطرفه ایتوب طیرناقلرینه کیر طولمش سیاه اللرینی اوزاته‌رق :

— چکیلك اورادن . افندی صدقه طاغیته‌جق ... سزاك کورولتوکزدن آلان آلمایان بللی اولمایور ... اوچ ساعتدر شوراده مرحومه‌یه دعا ایدیورز دیم قبول ایلسون .. طوراغی جنت ، سؤال جوابی آسان ایلسون ... حالا آووجمه بش پاره قویان یوق ... هله شو بوناق حریفه باقلك هم دیله‌نیور ، همده امیرلك صاتیور ، امیر ایسه‌ك کیمه نه ؟ بوراده هرکس حقنی آله‌جق ..

کچه کلاه خرپانی اوغلان ایکی النی اوشوبوردش کبی یوقته باغرینه صوقوب صاغه صوله صاللانه‌رق جعلیق بللی برآغلاده ایله :

— افندی حضرتلری دیم برکبریا حقی ایچون ، دها

اون پاره آله‌مادم .. بابام یکرمی کون اول وفات ایتدی .
آنام بر هفته‌دو جان چکیشیر ... ایکی قاشـیق صیجاق
چوربا اولسه دیریله‌جك ...

ایری قاری — هانکی آناك باباك اوغلان ؟ سنك
قونداغی تربه قاپیسنه آصیلمش بر پیچ اولدیغنی ایوب‌ده
بیلمه‌ین وارمی؟ هرکس سنی ولد زنا دیه چاغیرمازمی ؟

پاره توزیع ایدن ذات یاننده‌کنه :

— ور شو پیسه ویر ... سویله‌دیکی یالان کرچك
هر نه ایسه انسانك ایچی آجیور والسلام ...

باشنده یشیل ئورتوسی ، ألنده دستیسی عصاسیله
هاجر یتیشیر . هپسنی برر قاقه ایله ایته‌رك :

— اون یدی یاشنده جوان قیزم طاغلر کبی ئولوم
دوشکنده یاتیور .. یه‌جك یوق ... ایچه‌جك یوق ...
آه فقرای صابرینندم افندی حضرتلری ...

ایری قاری کریدن حدتله :

— دیدیکی صاحیدر . صاحی ... اون یدی یاشنده
جوان قیزی شوراده ویران تربه‌ده دمنجك یاندی قالقدی .

هاجرك آوجنه پاره قورلر . فقط پاره‌لی ألی
یوموب دیکرینی اوزاتنجه اوشاق قیزه‌رق :

— ویردك آیشته شمدی ...

هاجر الندكی بوش دستی‌یی كوستره‌رك :

— قبره صو دوكدم ، بو اختیار حلاله طوتلدیغی‌ن تا اكری قپودن بیچره طاشیرم ... حلال وخوش اولسون ... فقط بابام قیرلدی یاوروم ...

اوشاق — آل سكا ایكی غروش‌ده صو پاره‌سی ...

هاجر پاره‌لی ألنی چكوب بوشنی اوزاته‌راق :

— آنورلر ایچنده یاتسون ... قوصقوجه خانم افندی هیچ ایكی غروشلق صو ایله كومولورمی ؟ صاغلغنده حمامه كیتدیكی وقت صو حقی نه‌ویردی ؟

اوشاق — اا جانم حمامه كیتمزدی كه قوناغنده حمام واردر .

هاجر — نه اولورسه اولسون .. اوقوناغی حالمك برطاس صویله كیم بیلیر اوكا ناچه كلیردی ؟ ویر اوغلم ویر ... اونك روحی شمدی بورالرده یلرده ایسه اوچیور ... نه‌قدر ویرسه‌ك اوقدر ممنون اولور . كبار حریفدر . قبرده‌كی سؤال جوابی زوردر ... ویر یاوروم ویر ... نه‌اجره نائل اوله‌جقسه صدقه‌ایله اوله‌جق ... بویله كونده بش اون پاره‌یه باقیلیرمی ؟

اوشاق هاجرك آوجنه بر غروش دها براقیر . هاجر دائما احتیاطاً بوش بولنمدیغی دیکر آلنی تکرار اوزاتیر . اوشاق حدتله :

— چکیل باقهلم .. لطیفه‌نك صره‌سی دکل ...

— لطیفه دکل ایکی کوزم . . . عشر پاره‌سی ایسته‌یورم ..

— قاریلر عشر اوقورمی ؟..

— اذن ویرسه‌لر اوقویه‌جقز اما براقمیورلر .. او حافظ قدر (تبارك) ی بنده بیلیرم .

— یکی عشر اوقومادن ناصل پاره ایسته‌یورسك ؟..

— ایکی کوزمك آلنی بن اوقومادم . قوجه‌م اوقودی . ایشته شورادن الکلوریورم . نور کبی حافظ کلام ... اونه پاره‌یی ویر ویرمه‌لك آلیر و ویرمه‌مزلك ایسته‌مز .. آخرت آدمی ... او شیمدی توجه‌وار دی خانم افندینك روحیله کوروشیور . قوجه‌م اولورسه اوزرینه تربه یاپیله‌جق .. باش اوجنه قندیل یاقیله‌جق . . او چوقدن اولدی . آه اولدیکنی ده بزه عیان ایتدی اما اذن یوق که سویله‌یه‌یم . آدم چاریلیر . . او بعضاً بر زیتون دانه‌جیکیله بر هفته کفاف نفس ایدر .

— (اوشاغك قولاغنه اکيله‌رك) قدير گيجه‌سی بز اونی أوده یاتيور ظن ايديوروز. بروسه‌ده اولو جامعده گورمشلر ...

— بر زيتون دانه‌جيكيله بر هفته طوردقدن صوكره پاره‌يی نه‌ياپه‌جقسكز ؟..

— قوجه‌م اوليا اولديسه بز دها اوله‌مدق كه.. گور نفس ايسته‌يور. بر زيتون دانه‌سی دكل ... برر اوقه يسه‌ك ينه طويمايورز ...

اوشاق بش غروش اوزانه‌رق :

— آل باقه‌لم ...

— آ آغا حضرتلری فقرايه بش غروشه اوقويورز. تحقيق بيوريكز ... سز عارف بر آدمه بكزيورسكز. زنگينك كناهی زياده اولور... آز پاره آليرسه‌ق گيجه اوزريمزه ثولونك آغيرلغی باصيور ... گويا اوستمزده چكی طاشلری وارمش كبی كرينه كرينه براوليورز... هرشيئه حقنی ويرملی ياوروم ... ثولوده راحت ايتسون بزده ... الله‌ده راضی اولسون قولده ...

خدمتكار هاجرك آووجنه آلتمش پاره دها آته‌رق:

— آل ... ایشته .. هایدی باقه‌لم، چلك آرابه‌یی.. یاللاه ..

هاجر، میدانه چیقان شیشکنجه بر ایکنجی پاره چانطه‌سنه کوزلریله دیکر .. بونك ایچندن بر آووج مقدارینی آله‌بیلمك ایچون، قابل تصور تصنیفاته ذهنی اجبار ایله بوینی بوکدرك ساعه حاضرلانان مولوی درویشی کبی ایکی أنی بردن یوقاری قالدیرر :

— ویر یاوروم ویر ...

— کناهه صوقمه، بق هایدی ... چانطه‌یی هپ ایچنده‌کی پاره‌لر ایله سکا ویرسه‌ك ینه ایسته‌یه‌جکسك...

— حقمی ایسته‌یورم... اولادم حقمی ...

— دها حقك یتمدیمی؟ شورادن برفوجی أنی صو آلدیرته‌ایدك، سنك کتیردیکندن چوق‌اوجوزکلیردی...

— صو پاره‌سی ایسته‌میورم . آلدم حلال وخوش اولسون ..

— یانه ایسته‌یورسك جیرلاق قاری ؟..

— قرآن اوقودم ...

— نه، ویردکیا ...

— هرکس چکیلدکدن صوکره بو آقشام قبرباشنده

ینه اوقویه جق ... قادینی شمدی بوراده یایه یالکز براقوب کیده جککز . اوعجله ایله ندی ننینه قاله جق ... آه یالدیزلی اوطه لری ترك ایله بو یله قارانلق قبره قاپانوب یاتمه سی قولایمی ؟

— سن شیطان بر قوجه قاری یه بکز یورسك ؛ آل شو بش غروشی ده دفع اول ... ارتق اون پاره ویرمم ...

بو محاوره یی اوزاقدن دیکله ین پاشانك مخدومی آغلامادن قیزارمش کوزلری ، النده ایصلانمش مندیلیله کله رك :

— ویر ، بکر آغا ویر ... بر مجیدیه دها ویر ..

— اوشاق بلا اعتراض فقط حدتله ، دیشلرینی غیجیرداته رق هاجره مجیدیی صوناز .. قاری همان آلتون معدنی کشف ایتمش کبی سیلانی امره آماده بر سهولتله کوز یاشلرینی صالیویره رك بوماعزده کوچك بکك اتکلرینه آتیلیر :

— آه یاوروم ، آه افندی زاده م .. آه بکم بکم ؛ پاشانك پاشاسی ولی نعمتم افندم . مرحومه والده کز خانم افندی حضرتلرینی اسکیدنبری طانیرم . اونه خانم افندی دی ،

اونه خانم افندی‌دی .. (هونکور هونکور اغلامادن قتیلارق) هاجرنی هیچ بر قربانده اتسز ، بایرامده پاره‌سز براقازدی .. کاشکه اونك یوانه بن ئوله ایدم ..

هاجرك قارت صداسیله بر دورلو آقورد طوتمایان کوچك بکك نازك سسی بربرینه قاریشه‌رق برابر آغلارلر .

کوچك بك اوشاغه :

— بیوك خانم افندی حضرتلرینه ویر بکی بر مجیدیه دها ...

هاجر ، بك افندینك أتککی اوپه‌رك :

— آه پاردوم بیك پاشا ، جوهرداکی طبقی آناسنه چکمش ... آه بن ناصل آغلامه‌یم اوخانم افندی‌یه ؟ کوردکمی (صوی‌زاده) لکی ، کوردکمی (کیشی‌زاده) لکی کوردکمی تربیه‌یی ، ویرن اللرك درد کورمسون ، ویر ، ولی نعمت‌زاده‌م ویر ... ویر طون طونم ویر ... ویر طوسونم ویر ...

اطرافدن هاجرك بوسهولت موفقیتنی کورەن بتون دیلنجیلر تکراز هجوم ایتدیلر . هپسی عشیر اوقومش ، هپسی صو طاشیمش ، هپسی اویله اوفاق تفك پاره ایله

حفلری اوده‌نمه‌جك خدمتلر اداسیله منةٔ ثولوبی‌ده
دیریلری‌ده مشکل برر موقعده برافشلردی.

بك ممنون ایدیله‌میه‌نلردن : « هلاك ایتمه‌یز » تهدید
مدهشی ایشیدیلیوردی. نه‌قدر صدقه ویرلسه ، حق
آمروجلرله یذلی ایدلسه ینه یرتیق یقالرك ، کیملی ألرك ،
سفیل چهره‌لرك شجومرندن قورتولمق ممکن اولمایوردی.

هاجرك بو سهولت موفقیتنی کوره‌ن دیلنجیلرك هپ
بردن آتیلدیلر . هپسی صوقتیرمش ؛ هپسی قرآن
اوقومش ؛ هپسی بردورلو ادعاده ایدی. ایکنجی چانطه‌ده
بوشالدی، دیلنجی اکسیلمه‌یور ، کیتدکجه آرتایوردی .
کوچوك بك هاجرك افسون نیازندن قورتارمق ایچون
همان آرابه‌یه آتیردیلر . قاری آرقه‌لرندن قوشارق :

— آه ولی نعمت زاده‌م . . هپکز براقوب کید -
یورسکز . والده‌ك بوراده قرانلقده یاپه یالکز قالیور.
آه زواللی خاتون . بز کلوب بکله‌یه‌جکز . اوچ کیجه بر
صره‌یه اوقویه‌جغز . . .

کوچك بك بر قاچ مجیدیه دها ویرلمه‌سی امرنده
اصرار ایدییوردی. هاجر حرکت ایدن آرابه‌نك آرقه -
سندن یانغین کوشکلیسی کبی قوشارق حالا :

— اوچ آیلرده‌ده اوقویه‌جغز ...

آرابه‌دن برقاچ پاره دها آتیلیور .. فقط :

— یا مولود شریفده ؟..

فریادی ینه آرابه‌یی تعقیب ایدییوردی . دیلنجیلرك قسم کلیسی ، جنازه‌دن عودت ایدن ذواتك پیشی‌ایوب اسکله‌سنه قدر براقمادیلر . اراده‌ده پاره ویرلدی . حالا اون پاره آله‌مادم شکایتیله آغلایانلرك آرقه‌سی آلنه‌مادی .

١٣

برقاچ پارچه دکان و خانه‌دن عبارت ایراده‌اوزاده‌کی فقرا اهالینك انظار حسدینی جلب ایدن ایربده بر مانار واردی . ولی آغا ... حریفده یاش آلتمش ، صاچ صقال یازی یاری‌یه آغارمش ، فقط قادین دینه‌می بیچاره آمم یکرمی یاشنده پر آتش بردلیقانلی کسیلیر ، ال آیاق تیتره‌ر ، کوزلر سوزیلور . کوویش کتیرمه‌یه باشلار .. بوقدر زنپرست ، جنس لطیفه قارشی بوقدر بی مجال مقاومت .. دوشکونلکی‌ده نوجوانلرده‌در . اون آلتی اون یدی یاشنده‌کی کوریه‌جك قیزلری لعاب پرستشی آقیده‌رق تعقیب ایتدیکی زمانلرده چوق دفعه :

— آ بیوك بابام یرنده قوص قوجه بینیورن .. آق صقالكدن اوتانمیورمیسك ؟

بوعنذن كوردیكی شده خفیف ، فقط نفسنه یلك آغیر كلن تكدیرلره اوغراشدی. بر بلنه یوكنمش سنه‌لرك كثرتنه شهادت ایدن بو بیاضلری تكرار قرارتق ایچون كندی كبی ضالالرده اختیار كنجلرك توسل ایتدكلری چاره‌لره باش اوردی. محمود پاشا بوقوشندن بر قوطی بویا آلدی . اوزه مانا وقفاسی ، بو باجیلك سورن استعمال حقنده ویردیكی ایضاحاتی یك ایی آكلایه‌مادی . بونی ایلك قوللاندیغی كونی آتش یانیغی كبی صوداتی غیب قیزیل جیلق یاره اولدی . بوآنك طولاندیغی بلداقساسی قویو لاجوردی رنك آلدی . آرالالاندی . بونی صیجاق صو ، لكه صابونی ، اسپرتو ، هیچ برشی ایله چیقاره‌بیلمق احتمالی یوقدی . بو بیاضلری ازاله‌یه اوغراشدیقجه یوزونك یاره‌لری دها زیاده بیویوردی . هفته‌لرجه یوزی كوزی صارغیلی كزدی .

نهایت قازلی بردوم زبره ولینك دیدیكی ، مراقی آكلادی . یاره‌لرینه علاج یاپدی . ایكیردی . اختیار مانادی ، كندی بد صنعتیله بویادی . برتك آقی براقادی .

بو قوروم كبی سیاه صاچ صاقال چرچیوه‌سنك ایچنده یوزك بوروشوقلقلری دهادرینلشدی. كوزلرك سونوكلكی دها آرتدی . سنه‌لرك بوچهره‌یه اكسا ایتدیكی شیخوخته قارشی بویالرك ادعای شبابتنه ماناو آغانك كندندن باشقه اینانان یوقدی .

بو اختیار سیما اوزرنده زمانك تأثیراتی پك سریع ، پك بی‌اماندی . بش اون كونده ینه بویالرك حكمی كچر ، ماناو همان بربرك دست همتنه قوشاردی . یكرمی غروشه بازارلق ایتمشلردی. برمجیدیه اوشیخ شاب اولوردی ، آلتمشلق بر آدم بو كوچك اجرتله ماضی شبابنه نه قدر طورنستان ایده‌بیلیرسه بو ، ه اوقدر كنجله‌شیردی .

ولی آغا یكرمی غروشلق بویا ایله چهره‌سنی بیوك باباخطابنه معروض قالمقدن قورتاردقدن صوكره دكانه كلوب كیدن كوزیه قیزلره صیرناشمقده آرتق بأس كورمیوردی .

برچوروك قاوونه اونه‌یومشاق ، حودلر صیقشدرمش ، برسپت چیلكه‌نه قدر كوكلر جلب ایتمش ، كردنلر قوقلامش ، دوداقلر ایصیرمش ، یازیم اوقه شفتالی‌یه نه ترفنده آل یاناقلر اویمش ، بر بایات طوروغجه نه‌طبیعی طورونجلر

آتمشـدی . هرمزك جانی یمش ایسـتەدكچە ماناو دكاننە قوشەرق :

— ولی بابا شوجان اریكنە نەویرەیم ؟ دیردی .

ولی هرمز ایچون دلی اولوردی . ماناو قیزك جان اریكنە بكـزەین مایخوش طرفلرندن بریز بكەنیردی . قیزك نواحیٔ وجودیەسیلە یمشلرك انواعنە كورە پازارلق تقرر ایتمش كبیدی . مثلا كیرازە دوداقلە.. الما ء شفتالی یاناقلە، ایوا كوبكلە ایجیرفلان الخ ، هپ مقابللریلەمبادلە اولونوردی .

هاجر بورەشوق یاناغیلە برقاچ الما مبادلە ایتمك ایچون حریفە چوق صیرناشـدی . فقط ماناو بوقارت قاری‌یە برچوروك موشمولە بیلە فدا ایتمەدی . ودائما :

— هایدی سن دفع اول .. قیزیكی كوندر .

دیر ، قاری بومعاملەدن چوق ایچرلەدی .

ماناوك براختیار قاریسی براوغلیلە برقیزی‌واردی.. اوغلی ویسی سنا‌ٔ قرقەقریب قیزی حلیمە اوتوزی كچكیندی . ایكیسی‌دە ٔولی وچولوق چوجق صـاحبی ایدیلر . ولی آغا اسكدارده براو آلەرق هپ بونلری باشندن اوزایە دفع ایتمشـدی . ویسی آرە صرە پدرینی كورمكە ایوبە

كليردى . صاچلرى وقتندن اول زياده آغارمش اولديغى ايچون بديله يان يانه كلدكلرى زمان اونلك قيوروم كبى بويالى صاچى صاقاللى يانندە بونلك آق پاق سيماسى غريب بر منظره تشكيل ايدر . وهركس مانناوه :

— اوپ افندى باباكك اللى

استهزاسيله ولى‌نى ويسى‌نك اوزرينه ايترلردى .

هاجر قيزينى قريه دليقانليلرينك سودا تعرضلرندن قورتارمق ايچون مانناوليه ويرمك تصوريله مشغولدى . قيز بر كره بواختياره نكاح اولسون .. اونى همان كبه براقديرمق ميراثه اشتراك جهتنى تأمين ايتمك ايشدن بيله دكلدى . هاجرە قيزينه ويره‌جكى قوماندالر ايله اختيارك اوكا اولان مجلوبيت وضعفنى بر معدن كبى ايشلتملك فننده واقفدى . فقط بعده طولدرمق اوزره قيزك قارنى شمدى بوشالتمق ايجاب ايديوردى . لكن اسقاط جنينه جسارتى يوقدى . . چونكه هرمزك آبلاسى كلثوم عينى قضايه اوغرامش واسقاط نتيجه‌سنده اوبر دنيايى بوبلامشدى . هاجر آرتق كنديسنك قادينلق رواجندن قالمش اولديغنى بيليور ، قيزينك شبابت وملاحتندن استفاده‌يى دوشونيوردى . هرمزك دفاتى ادعاسيه ايچون مدهش بر فلاكت اوله‌جقدى .

قیزینده بر کنجلك ، کوزللك سرمایه‌سی واردی . فقط بوطبیعی وارلغی قریه‌نك دلیقانلیلری بس بادهوا هدر ایدییورلردی .

١٤

جنازه‌دن عودتده قیزینی اوطه‌یه چکدی . قاپی‌یی سورمه‌له‌دی . هاجر یدی سکز دفعه طوغورمش ، وطوغورانلرك یاننده چوق بولونمش بناءً علیه همان‌یاریم أبه اولمشدی .

جنازه‌دن آلدیغی برخیلی پاره‌یی صندیغنه کیلیدله‌دکدن صوکره مندیلنی چیقاردی . آغلایه‌رق قیزینه دیدی‌که :

— بن اختیارلایورم . آرتق سزی بسیله‌یه‌میه‌جکم . امیدم سنکله هدایتده‌در . فقط سز ایکی قرده‌شده برر دورلو هوا چالیورسکز . چینکانه قاریسی سنك تپه‌لککی یوزیکه اوروبجه‌یه قدر بکا هیچ برشبهه کلمامشدی . چونکه آنالق محبتیله سنك اوزریکه بویله برشی یورمق ایسته‌مزدم . آه چونکه آبلاك کلثوم بوقضا یولنده کیتدی . عقلکی باشکه آلماز ایسه‌ك سن ده که‌ریرسك . قاچ زماندرسنده ئوکورتولر باشلادیغنی ، آتش یرمکه آندیرر شیلر اولدیغنی کورییوردم اما ینه اوستکه فنا بر شی یوره‌میوردم . سویله باقه‌یم عادتدن کسیله‌لی قاچ آی اولدی ؟

هرمز آغلامه‌ده آناسنه‌پیرواوله‌اوله بر آز صیقیله‌رق :

— حسابمه کوره دورت بوچوق بش آی قدروار . . .

— نه آغلایورسك ؟ . . . بونی اولی دوشونسه‌ایدك یا ؟ چوجغك باباسی کیم ؟ اونی‌ده آکلایه‌لم . . .

هرمز أنتاریسنك أتکنی کوزلرینه کوتوره‌رك ، بر ایکی هیچقیردی . جواب ویرمدی .

— سویله‌سه‌که یزید قحبه . . .

هرمز ینه جواب ویرمدی . هاجر قیزه‌رق :

— بو ، کیزلی قاپاقلی بر شی دکل که . . سن صیقیلیور ایسه‌ك طور بن سویله‌یه‌یم . . مصطفی دکلمی ؟

هرمز کوزلرندن یاغمور کبی یاش بوشالته‌رق فوق العاده بر معصومیت وطویلقله :

— مطلقا اودر دیمکه آللهدن قورقارم . . .

— وای خائن اوروسپو . . شبهه‌اندیکك باشقه‌لریده‌می وار ؟ سویله . . صای باقه‌یم . . بش آیدر قاچ دلیقانلی ایله جلوه‌لشدك ؟

— هپسی عقلمده قالمادی .

— قویوجینك نوری ؟

— بلکه . . .

— مزارجیلك عزت ؟

— کیم بیلیر ؟...

— قوشباز حسن ؟

— احتمال ...

— سنی کیدی صویسز آچلی قاری سنی .. سنی کیدی قیزیل مناره کوپرو سی سنی ... دیمك بوتون ایوبلك خایطه لرینه کندیکی یشیلش چیکدك اویله می ؟ بزده وقتیله قیزاوغلان قیز ایدك . بزده وقتیله کنج اولدق . صار قیندیلق ایدنلره شویله یانندن ، کنارندن برپارچه کندیزی اوقشاتیر ، بش اون پاره لرینی آلیر قاچاردق . بو سنك بیلدیکك ... ی یدی دیانك صونی کیزله یه جك . بکا .. آناکه ذره قدر چکمدك . ادبسز .. بوتون امیدلرم سن ده اولماسه سنك ده آبلاك کبی یاشلی یرلرده صاپیلسون ، عیبکی طوپراقلر اورتسون دییه جکم اما آه ینه آنالق بر دورلو دیام وارمیور .. آرقه اوستی یات . دیزلرینی دیك . بر معاینه ایده یم .

قیز ، آناسنك سویلدیکی وضعیته کلدی . هرمزاك لازم کلن عضولرینی اوزون اوزادی یه معاینه ایله قادینجه برچوق سؤال صوردی . قیزك ایکی الیله یانلرندن ، طوتدرتی صاغه صوله خفیف خفیف صالladی . وبطنك

مختلف جهتلرینه قولاغنی قویه‌رق ایچریسنی دیکله‌دی .
مأیوسانه برباش ا کمه‌سیله :

— قیزم سن بش آنی طولدیرییورسك ، چوجق قرنکده کومبور کومبور اوینایور . دویمایورمیسك ؟

— دویییورم ، بعضی طیق . طیق .. طیق برشی اولیور ایچمده ...

— چوجغك یوره‌کی آتیور ... بن کبه قالدیغم زمان مه‌لرم شیشر . ایکنه کبی باتار . هیچ بر چوروکی یوق ایکن دیشلرم آغریر . برحالسزلك ، بریورغونلق کلیر . چهره‌م یشیلیمتراق بر رنك آلیر . کوزلریمك اطرافنده ماوی ماوی حلقه‌لر پیدا اولور . بولانتی کلیر . ساده صو ، بعضاً صفره چیقار ..

هاجر قیزینی قاندیرمق ایچون یوزینه کولمك لزومنی حس ایله دیرکه :

— یاورم .. هرمزم .. بربلایه اوغرامشسك . شمدی یوزمزه ، کوزمزه برشی بولاشدیرمدن بونی تمیزله‌مك لازم کلیور . چوجق دکلسك . اون یدی یاشنی سوریورسك . برقاچ آتی صوکره آنا اوله‌جقسك .. الیمزده آوجیمزده اون پاره یوق .. بعض کونلر اختیار

باباكی سبیلك اوكنده دیلندیروب آلدیغی اكمك پاره‌سی یاپیورز . سنی ، زنكین بر قوجه‌یه ویره‌جكم .. اولماز دیمه‌یه‌جكسك . آنالق حقمی حلال ایتمم ...

— چوجغی نه یاپه‌جقسك ؟ دوشوزته‌جكمیسك ؟

— خایر ... سنك حیاتكی تهلكه‌یه قویه‌مم . چوجغی كوزل كوزل طوغوره‌جقسك . اودردی بن باشمه آلوب باقه‌جغم ...

— هركس آكلامازمی ؟

— نه‌كه لازم سنك .. بن عقلمدن هر ترتیبی یولنه قویدم . سن صاغ سالم طوغورمه‌كه باق ... اطرافه سنی خسته دییه اعلان ایده‌جكم . طوغورونجه‌یه قدر سوقاغه چیقمایه‌جقسك ..

— آ بن پاطلارم .. طوره‌مام‌كه ...

پاطلا ، چاتلا ؛ نه یاپه‌م باشقه دورلو چاره یوق ...

— بنی كیمه ویره‌جكسك ؟

— سنی یاشلیجه بر آدمه ویره‌جكم ... ایشته بردها تكرار ایدییورم اولماز دیمه‌یه‌جكسك ...

— آی مراق ایتدم . كیم بو اختیار ؟

— یابانجی دكل جانم .. ماناو ولی ...

هرمز بردنبره صوراتمی اکشیته‌رك :

— آصاقالی سیم سیاه لوستره‌جی‌یه بویاتمش کبی او، بوروشوق صوراتلی، او باققام حریفه بن وارمام.

— آ دنسزلکك لزومی یوق . یابانجیمی او؟ برآووج یمشه آز أبوچوکمی ویردك سن اوحریفه؟

— آ ئوپوچوك ویرمك باشقه . بن اونك قاریسی اوله‌مام ...

— سکا اونك قاریسی اول دیین یوق . برکره امام نکاحکزی قیسون ... عالم سزی قاری قوجه بیله‌سون . ایشته اوقدر . حریف سنك ایچون تیریاکی چوبوغی کبی یاتوب تو تیور .. اسکله جاده‌سنده‌کی بیوك أوی سنك اوزریکه ایده‌جك ... بویله یاغلی قویروق قاچیریلیرمی؟ سن وارمازسه‌ك بو قوجه مملکتده اوکا قاری اوله‌جق کنیج فاحشه‌می یوق؟ برکره ئه‌و، مال صاحبی اول . شمدی آرقه‌کدن بش دیقانلی کلیورسه اوزمان اون بشی بردن طولاشیر ...

اوزون بر مجادله نتیجه‌سنده هاجر قیزی اقناعه موفق اولور .

١٥

هاجر آنالق رولنك برقسمنی اوینامش لکن شمدی اوینایاجق دها مهم دیگر قسمی قالمشدی . اوده گیدوب ماناوولی‌بی قاندیرمق کیفیق ایدی . ماده نازکدی . فقط بوکبی صیرناشیقلقلرده قرینك نفسنه اعتمادی وهیچ برشیدن بیلمامق یوزسزلکی واردی ...

هرمزی برمدت ئوه قاپامایه اوغراشدی .. اما تمکن اوله‌میوردی که . ئو آلتنه حبس ایدلمش ماوت قیزغینی گدیلر کبی تخته پرده‌نك اوبر طرفندن میرناو .. میرناو نعره‌سی آتان خور اوده‌لره قیزده ایچریدن میر میر دیه جواب موافقت ویرییوردی . بش آیلق حامل برقادینك حمل علی‌الحمل حادثه‌سنه ازغرامه‌سنی ده چوق شکر طبیعت منع ایتمشدی .

برگون هاجر آلتنه چاتغیسنی چاتدی . گدیلی برسپا آلدی . ایوبه ماناو ولی‌بی زیارته واردی . چوق زماندر هرمز ایله یوز درهم قیرمزی آنامقابلنده یاناق مبادله‌سی پایه‌دن محروم قالان اختیار ماناو ، هاجری بیوك برشوق وامید ایله قبول ایده‌رك صوردی :

— سنی کوردیك بیك شکر الحمدلله . فقط قیزیکی

کوره‌میورز. اونك ایچون نه قاوسارا آرموطلری ، نه آماسیا آلمالری صاقلادم ...

هاجر اوزونجه بر آه چکه‌رك :

— آه‌قوجه ولی‌نه‌دن حالك دییه بر کره صورمازسلك؟..

— صاحی به .. سن کوتوله‌مشسلك .. نه‌اولدك که ؟

— نه‌اوله‌جق قیز خسته ...

ماناو بردن بره فسنی آرقه‌یه ایتوب آلنی قاشی‌به‌رق :

— قیزمی خسته؟ دیه اللهی سه‌وه‌رسه‌لك ... اونك آتش کبی کبی قوقار آل یاناقلری واردی . اوقیز خسته اولورمی هیچ؟ سن هرمزی بکا کوندر . بن اوکا برسپت جیلك یدیره‌یم . برشیئی قالماز ...

هاجر آغلایه‌رق :

— آ اوشیمدی جیلك میلك یه‌مز . اوعشریه بکی ، برکره معده‌سنی بوزمش بردورلو دوزه‌لته‌میورز .

— خسته‌لغی معده‌می ؟

— صورمه .. صورمه .. هیسی وار ... سویله‌مکه دیلم وارمایور .. آه آنالق ... آه ...

— دیلك وارمیورمی ؟ عیب برشیمی که ؟..

— نه‌یه اولسون عیب آیول ... اویله ملك کبی

طوی قیزك عیب نه‌ایشی اوله بیلیر ؟ او کنج ایریسیدر . دها اون آلتیسنی سوره‌یور .. عقلی برشیئه ایرمز .

— بك کوریه وجوددر . بیلیرم ..

— اك بیوك کناهی بوراده سنك دکانکده یمشلری کورور ، طایاناماز . اوچ دورت میوه آلمق ایچون سکا برقاچ اوپوجك ویرر .. سن ده باباسی یرنده آدامسك . کوتو برنیتله اوپمزسك یا ؟..

— یوخ... مراق ایتمه کوتولك یوخ... اوپه‌رم... قوخلارم ... ایچمه بربولاتی کتیریرسه‌م صوکره ایوب حضرتلری بنی چارپار ...

— شو ایوبده نه بیلدیکم بعضاً ایچه‌فنا اقلری ادبسزلکلر اولویور . فقط ایکی کوزم ایوب حضرتلری کیمسه‌یی چارپمیور .

— اویله دیمه . چارپمق لازم کلیرسه چارپار . کچن سنه توتو حاشا مزارلغه آبدست بوزان براختیارك آغزینی صوله کوزلری صاغه قاچمادیمیدی ؟ حکیملر خواجه‌لر او قدر اوغراشدیلرده آغزینی بورنی اسکی یرلرینه بر دورلو کتیره‌مدیلر ...

— آمان شمدی اختیارك آغزینی بورنی براق . بن قیزی دوشونیورم ...

— دوشونمه جانم. شوراده اجزاخانه‌دن قرق پاره‌لق (قاربوناتا) آل. پاره‌ك يوخسه ويره‌يم بن‌سكا، بو آخشام يوتدر. برشيسى قالماز.

— (قاربوناتا) ايله گچه‌جك درد دكل .. اينجه خسته‌لق ديبورلر ...

— هه‌دى هه‌دى .. بو استانبوللیلر ديوانه‌در. ذاتاً بن بيليرم .. اورفاڭى بو؟ خسته‌لغك اينجه‌سى قالينى اولورمى هيچ؟

— آ اينجه خسته‌لغك نه‌اولديغنى بيلمزميسك؟

— خسته‌لق آل‌ايله‌ن طوتيلورمى كه اينجه‌مى قالينمى آكلاشيلسون؟..

— ورم‌ك بر آدى‌ده اينجه خسته‌لقدر.

— ورم‌مى؟ اوقرپوغلو خسته‌لغى بيليرم. بعضاً ميوه‌لرده‌ده اولور. ايرى قيرمزى بر آلمانك ايچنه برقورد دوشر. اونى يير، يير، يير .. آلمانك صفتنه باقارسه‌ك صاپه صاغلام طورور. فقط بچاغى اووردوقلاين برده باقارسك كه ايچرى‌ده برشى قالمامش .. هپ چوروموش قوف اولمش كيتمش ...

هاجر آغلامه‌يه باشلايه‌رق:

— آه قیزیمك ایچنك آتلری ده تکمیل چوزولدیمی عجبا؟

— نه اغلارسك یا قاری؟ قیزك باشقا، آنا باشقا... بووروم خسته‌لنی سودا چیچکلرده اولور. سنك قیزكده بویله بر بوغلیچ وارمی که؟

— آه ناصیل سویله‌یه‌یم؟

— آه ناصیل می سویله‌یه‌جکسك؟ آغزینی آچ‌ده قاپا، دیلینی اوینات .. لاف کندی کندینه دیشاری فیرلار... قوناقه صورقه بنی...

ماجری، کویا کدرندن نه یاپدیغنی بیلمز دالغینلقلر ایچنده دانایانده‌کی کیراز سپتندن اووچلایه‌رق طیقینیوردی؛ مانانو قیزك خسته‌لغنی آکلایه‌رق صراقیله قاریسنك بوصار- قیتیلغنه هیچ آلدیرمایوردی.

مانانوك، مستقبل قاینی آناسی، دوردتبش کیرازی بردن چکردکلریله برابر بر قاچ یودومده معده‌سنه ایندیره بیلدکدن صوکره:

— بنم قیزم کوکل چکدیکنی آکلادك. عارف آدمسك. فقط بو کوکلی کیمه چکدیکنیده بیله بیلیرسه‌ك آلنه‌جقدن اوچه‌جکم...

ماناو هاجرك پوسه‌سندن هیچ خوشلانمازدی .
همان جواب ویردی :

— اویله کیفیتی بر طرفه براخ‌آ .. ایوبه‌ده بو قدر دلیقانلی وار . سنك قیزیکی هانکی بیکیتك آتشی یاقدیغنی بن نره‌دن بیله‌یم ؟

هاجر بر آه چکدکدن صوکره معنالی معنالی ماناوك یوزینه باقه‌رق :

— قیزیمی یاقان آتش دلیقانلی آتشی دکل ... بر آز دوشونسه‌ك کیمك آتشی اولدیغنی آکلارسك ...

ماناو ، اوزرینه ویشنه چوروکی یمنی صاریلی فستیق یله آرقه‌یه ایته‌رك بیلاردو بیله‌سی کبی پارلدایان تپه‌سنی قاشی‌یه قاشی‌یه بشادن قولاج درین دوشونمه‌یه واردی .

قاری ، حریفك بو درین دالغینلغندن بالاستفاده جیباك سینه طارسزلانمه‌یه باشلادی . هاجر دکانی طامنیله یوتسه ماناو فرقه‌وارده‌مایه‌حق قدر دوشونجه‌سنده برقاچ قولاج دها درینلره ایندی . حریفه بو معما پك غریب کلیوردی . بردنبره صوردی .

— آتشی قیزیکی یاقان آدام دلیقانلی دکلسه ده اختیارمی که ؟..

— اورته یاشلی ...

— اوتوز بش، قیرخ ؟..

— ایکی باصه‌مق دها یوقاری ...

— بونك یاشنه مردیوه‌نله‌می چیقیلیر ؟.. سن بکا بو آدامك صفتنی برآز تعریف ایت ...

— سن بویده .. سن سیاده .. صاقال بیق هپسی سن ...

— صنعتی ؟

— ماناو ...

— آدی ؟

— ولی ...

— شیمدی بنی دلی ایده‌جکك. قالق کیت شورادن اکلنمه‌یه‌می کلدك بکاه‌ن ..

— آ نه‌یه اکلنه‌یم؟ اکلنمك ایسترسه‌م تربه باغچه‌سنه کیده‌رم . بوراده ایشم نه ؟...

— بونی بویله‌جه سکا قیز کندیمی سویلدی ؟

— کندی آچیقدن آچیغه سویله‌مدی ...

— قاپالیمی آکلاتدی ؟

— قیزم کوندن کونه صاراروب صولمایه باشلادیغندن

بر دردی اولدیغنی آكلادم. دقت ایتدم . نهایت بر كیجه اویقوسنده صایيقلار ایكن دردینی فاش ایتدی ...

— كیجه اوریاسنده نه دهیی صایقلایور ؟

— آه بنم ولیجكم. یولكه ئوله‌جكم .

ماناوك دوداق‌اوجلرندن اینجه‌اینجه صالیا جریانلری پیدا اوله‌رق :

— دها نه دییور ؟

— نكاحكه آل بنی .. قوللركله صار بنی ...

ماناو صوینی سیلنی بتون صالیوره‌رك پیلیشیره ایچنی صاران حرارت تأثیریله ، كوكسندن صارقان یاریم‌اوقه‌لق كوموش كوستكی قوپاره‌جق كبی چكه‌رك :

— بن او قیزی نكاحمه آلمایی چوقدندر دوشونوب طورووردم . فقط اوكا هیچ بر شی دیمامشدم .. هله بر یول باح .. بیوك مزلاملك ایشنه باح . بنم كوكلمده اولانی شیئی اوكاده معلوم ایتمش ...

هاجر ولینك بو سوزلندن استفاده‌یی اونوتمه‌یه‌رق چیلك سپتندن بر آووچ مقدارینی صاپلریله برابر آغزینه طیقیشدیردی. ماناوك كوزلری دنیایی كورمیور ، اونك كوكلی شیمدی كنج قیزك خیالیله زفاف اولویوردی .

ماناولك هرمز ايله ازدواجه تشنه‌لكنك درجه‌سی آكلايحه هاجر، شيمدی كنديني بر آز آغير صاتمق ايچون صوصدی. باشقه كون كله‌جكنی وعدايله كيتمه‌يه قالقدی. ولی قاريی‌ی صاليويرميوز، بر چوق سؤاللر صوروييوردی. مستقبل قاين آناسنك جيبلرينی قويدنی عشاله طولدوردی. آلنه‌ده طولو بر پيت طوتوشديردی. هاجر، ماناو دامادنه مالكيت بختيارلغنی شمديدن طاتارق خيابجه بر يمش حوزله‌سيله دكاندن چيقدی.

ولی يالكز قالنجه نه‌قدر اولسه ينه اصنافلق داماری ده‌پره‌شدی. چيلك سپتلرينه كيراز كوفه‌سنه بر كوز آتدی. حاصل اولان نقصانی تخمينله‌دی. حيرتندن پارماغنی ايصيره‌رق:

— وای كوپوغلو قاری‌به!.. بنمله ايتديكی لافلرك اوقه‌سنی اون غروشه كتيرمش... ديدی...

هاجرك بو فوق‌المأمول افشاسی ماناوه بويوك بر شدتله تأثير ايتدی. دقيقه‌لر كچدكجه بو سحرلی سوز پك نشئه آور بر سودا شامپانياسی سكريله دماغنی صارد قجه صارييوردی. دكانده آصيلی اوفاق آينه‌نك اوكنه قوشدی. اون يدی ياشنده، كنج بر قيزك عشقنی جلب ايده‌جك،

کندنده سنه لرك بقیة السیوفی بر طراوت قاله بیلمش اولدیغنی تدقیق ایتمك ایستهیوردی .

یوزنده کی بتون بوروشوقلقلر حقنده بر عفو عمومی اعلان ایتدی . کوزلرینی سونوك شکل سوزوك کوردی . باناقلرینی پنبهجه بولدی . بویانك تازه لکنه رغماً صاقال ویبقدن فیشقیرمش برقاچ معندآقی همان جبینز ایله قوپاردی . جیبندن چیقاردیغی طراقله صاقالنی دوزهلتدی . پارمقلرینی توکروکله یه رك بیقلرینك اوجلرینی بوردی . برقاچ آدیم یاقلاشوب اوزاقلاشه رق یوزینی آیینه یه مختلف مسافه لردن تدقیق ایتدی . سناً آلتمشی تجاوز ایتمیش ولکن وصاچ صاقالنك بویامه اولدیغنی اونوته بیلمه سی قابل دکلدی . بو بداهتله برابر بوساخته کنجلك وهلة کوز آلداته بیلیوردی . کندی کوزی آلداندقدن صوکره باشقه کوزلر نیچون آلدانماسونلردی ؟

قارشیکی قهوه دن بر نارکوله اصمارلادی . ماربوجی چکدکجه نارکوله شیشه سنك طوقوردایان صوقابارجقلرینه مشابه ذهننده ده برشیلر قاینایوردی .

او نارکوله یی بیتیردی . بر دها اصمارلادی . بیننی

طولدوران بلند طاتلی دوشونجه‌لره نارکوله‌نك طوقور طولی موسیقیسی پك توافق ایدییوردی .

دوشوندی . دوشوندی . کنجلکنه ناقابل رد دلائل آرایوردی . نهایت کولومسه‌دی . بر دانه پك قوتلیسنی بولمشدی . کنج قادینلره هنوز خوش کورونه‌جك بر حال وسالده بولونمه‌سی نفسی حقنده صرف کندی حسن ظننذن عبارت بر کیفیت دکلدی . بونك جدیته اون یدی یاشنده بر قیزك شهادت سوداسی کافی ، وافی بر دلیل اوله‌مازمیدی ؟

هاجر ایله ولی ، بیلمه‌یه‌رك آلمان ادباسندن بیوك (کوته) نك مشهور بر اثرنده‌کی ایکی مهم اشخاص صره‌سنه بچمشلردی :

هر قیزك آناسی نعوذ بالله شیطان اولمشدی . اختیار ماناوده (فاووست) . .

ماناوك آغزندن چیقان دومان نارکوله‌نی می کلیوردی ؟ یورکندنمی ؟ فرقنده دکلدی . آرتق ولی آغا او قدر دالغینلاشدی ، ایشه کوجه الی او قدر وارماز اولدی که دکانه کلن مشتریلره :

— بو غون قفامك چوق دالغینلغی وار . بنی کیفمه

براخ.. آخان کوفه‌لر، سپتلر اوراده.. ترازی ده شوراده..
هانغی یمشدن ایسته‌یورسه آله‌جغك قدر طارت ..
پاره‌یی اورایه براخ .. وار غوله غوله یه والسلام ..

١٦

هاجر قیزینی اختیار حریفله ازدواجه راضی ایتدکدن صوکره ماناوك قاغشامش ، اشتعاله مهیاء حردن‌چوپدن کوکلنی بر ایکی سوز کبریتیله طوتوشدیرمایه موفق اولمشدی.
شمدی هرمزك صاحب مشروعنه تسلیمی ایچون وجودینك نامشروع جنیندن تخلیه‌سی لازم کلیوردی .

هاجر دورت بوچوق آی قیزینی مهما امکن اوده قپادی . ماناوی صاوصاقلادی . کونلر کچوبده ، قیزك آناسی اوله‌جق قارینك تعالله بکرر جوابلرینی کوردکجه ماناوك عشقی آرتیور ، آتشی صاچاغه صاریپوردی .

اوسنه‌نك ایلولی نهایتنده بر آقشام هرمزك آغریسی طوتدی . هاجر قوشدی . همان صابره‌یی چاغیردی .
اوچ قادین بر اوطه‌یه قپاندیلر . هرمز ، وضع حمل اوجاغنك شدتلری ایچنده قیورانیرکن باغیرماسی ایچون همان آغزینه مندیل طیقایورلر ، اضطراب آوازلرینی بو صورتله بوغازق اطرافه انتشاردن منعه اوغراشیورلردی .

آغری صاغاناق ، صاغاناق کلیوردی . برایکی دفعه اوقدر شدتلی کلدی که بیچاره نك فریادی آغزینه طیقانان مندیلك انسجه سندن طاشارق هوای نسیمی داخلنده کی تلاطمیله صانکه بتون جوار خانه لرك پنجره لرینه قدر فیشقیردی .

أو آلتنده یاتان دیلنجی عبدالله بك درین اوتمایان اختیار اویقوسندن باش قالدیره رق خانجانه اطرافی دیکله دی . یانغین وار ظن ایتدی . برمدت صوکره طویولان ایکنجی آواز صاغاناغنده باغیرمه نك کندی أولرندن چیقدیغنی وفریادك هرمزك سسی اولدیغنی آکلادی .

زواللی اختیار اویقو سرسملکی ایله صاغی صولی بر دورلو بوله مایه رق قارا کلقده دیوارلره طوتونه ، طوتونه أل یوردامیله ، بر قاچ باصمقدن عبارت اولان چاربیق مردیوه نی یاقه لادی . صارصاق صورصاق اوست قاته چیقدی . سس کلن اوطه قاپیسنه اوره رق :

— هاجر .. هاجر .. أتندن أت قوپاریرلر کبی بزم قیز نه یه باغیریور آجی آجی اویله ؟..

ایچریده أبه لك ایدن هاجر :

— هاه ایشته تمام ... سن اکسیلك ایدك ؟.. هایدی کیت دوشککه ظیبار ....

— سویله‌سه‌که قیزه نه یاپیورسکز ؟

— اُلکك کورنی یاپیورز .

— هرمزم یاودروم نه یاپیورلر سکا ؟

— أتندن اُت قوپاریورز . ایشته آکلامشسلمیا ؟..

اختیار ، قیصیق ، اوکسوروکلو ، خیرلتیلی ، غنه‌لی سسیله قدرتی یته بیلدیکی قدر حایقیردی :

— نیچون قوپاریورسکز ؟..

— قیزك ایچریدن ، سن طیشاریدن آوازیکز چیقدیغی قدر باغیریکز باقالم یدی محله‌نی باشیمه طوپلایه بیلیرمیسکز ؟ الآهك بلاسی بوناق سنی .. کیت دوشککه بر ... دییورم سکا ...

ایچریدن هرمز بوغوق ، بوغوق ینه فریادی باصار .. اختیارك یورصومش بوزوق اعصابی بوصوك حایقیرسه‌دن بتون بتون صارصیله‌رق قالینلی اینجه‌لی چاتلاق زورنا کبی باغیره باغیره :

— قیزیمه نه یاپیورسکز ؟ مطلق آکلایه جغم ..

هاجر صابره‌یه خطاباً :

— چوق طیشاری بر یالان اویدر . بوناغی قاپینك اوكندن دفع ایت ... آلم آیاغمه تیتره‌یور ... شیمدی یا كایشلقله قیزك بر طرفی سقطلایه‌جغم ...

صابره طیشاری چیقار . اختیاری ایته‌رك :

— هایدی عبداه بابا این آشاغی ...

— نه‌وار ؛ الا آكلایه‌جغم ...

— نه‌اوله‌جق جانم .. قیزیكك دیشی طوتدی ... دیشجی‌یه ویره‌جك برمجیدیه‌مز یوق .. آغریان دیشی چیوی كلپتنی ایله بز چكیورز .

— چكه‌سیده برابر می قوپاریورسكز ؟ بنم قیزم بیگیرمی ؟ هیچ چیوی كلپتنی ایله دیش آلینیرمی؟ یارین دیله‌نیر سزه برمجیدیه كتیریرم ... براقكز ...

— آغریسنه طایانامیور . نه‌یاپه‌لم ...

اختیاری بیك بلا ایله اوطه قاپیسنك اوكندن صاوازلر . بداوره تخته‌سندن یاپیلمش بوحق قوران قفسی كبی یالین قات اولرك هرهانكیسنده برجیت اولسه دیكرلرندن طویولماق قابل دكلدی . قاپینك اوكنه خارجدن‌ده قادینلردن اركلدن برقاچ كشی طوپلاندی .

آشاغیده هدایت ، « کاپتنله دیش چکمك » ماصالی تکرار ایله سائللری صاوییوردی ..

هرمزك آغریسی براز طوردی. اختیار ، دوشکنه کیردی. قومشولر اویودی. فقط برمدت صوکره ینه وجعلر صیقلاشدی . صوك بر فریاد قوپدی. چوجق طوغدی. آناسنك سسی کسیلدی. بودفعه انسان اولادینك ایلك فریادلری باشلادی. آلت قاتده اختیار حریف ایکی قات اولمش قنبور وجودیله دوشکی ایچنده کوچ حال ایله طوراندی . اطرافی دیکله‌یوردی . آرتق هرمزك سسی یوقدی . دیشك چیقمش اولدیغنه حکم ایتدی . فقط بوقیقیرقیقیر پیدا اولان یکی صدا نه‌ایدی؟ بونك نه‌اولدیغنی کیدوب صورمقده‌بودفعه برشئامت حس ایتدی. تکرار دوشکنه قیوراندی یاتدی .

هاجر برأبه مهارتیله قیزینی طوغورتمش . زمانی بکله‌یوب صوکیده آلمش ، قوردونی کسمش . هپسنی یاپوب بیتیرمشدی .

دنیایه کلن بو مستثقل مخلوق قوجه قفالی طونبول براوغلاندی . هاجر ، چارهٔ ازاله‌سنی آرادیغی بومینی مینی وجودی ألنده هوایه قالدردی . . نوزاد یوموق

يوموق قوللرى باجاقلريله دپه‌له‌نيـور ، بيوك آناسـنك ذهننده‌كى مدهش سوء قصد بلاسنى حس ايديورمش كبى طورمايوب حايقريپوردى .

هاجرك براشـارتى اوزرينه سارهٔ هرمزك يوزينه يورغانى چكدى . بيوك آناسى بوهنوز طوغمش طورونك آغزينه كيرلى برمنديل طيقدى . آللهك بخش ايتديكى حياتى دها ايلك آوان تنفسنده طوردوران بوجانى اُلك آلتنده معصوم مجهز قيوراندى . قيوراندى . منديلك انسجه‌سى آره‌سندن نفس آلمايه اوغراشدى دها دنيايى كورمه‌ين كوزلرى آچيلدى قاپاندى . پك فجيع برتقاص كزين چهره‌سى موصمور كسيلدى . حيات وانسانلرى تلعينه اشارتى ايشته بوقادردى . دمله‌ن طومبول اللرى آياقلرى صارقى ويردى . برقاچ نفس حياتدن صوكره (ارجعى ...) امر جليلانه لبيك زن اجابت اولمشـدى . بونه غدردر يارب؟ .. سنك كوندرديككى اويله بر كناهكار قارى بوقدر چار چابوق ينه سكا ناصيل اعاده ايده بيلدى ؛ محكمهٔ عدالتكده اومعصومك روحى بوجنـايتى كيمدن دعوا ايده جك ؟ بوقان دعواسـنك حلى ينه قوانين بشره‌مى

براقیله‌جق ؟ اونك ایریشه‌میه‌جکی حقلرك احقاقی نره‌یه قاله‌جق ؟

یورغانك آلتندن فاجعه‌یی حس ایدن لحوصه باشنی طیشـاری چیقارمایه اوغراشـیر ایکن هاجر ، نوزادك ئولوسنی قانلی بربزه صاردی . همان طیشاری فیرلادی . صابره ، هرمزی یاتاقده طوتمه‌یه مقتدر اوله‌مادی. کنج لحوصه سورونه سورونه صوفه‌یه قادار چیقدی آناسنك آرقه‌سندن :

— آننه کتیر... اولادمك برکره جك یوزینی کوره‌یم...

تظلمیله باغیردی .. باغیردی ...

آلنده قازمه کوره‌ك هدایت آشاغیده بکلیوردی. قاری چوکوك مردیوه‌ن باصه‌مقلرندن خیزلی اینر ایکن حاولیده یاتان بیوك بابا برقان ، برجنایت قوقوسی آلدی . بلا حرکت دوشکی ایچنده بوزولدی . قالدی .

آنااوغل اوك تخته پرده بولمه‌سندن مزارلغه چیقدیلر . تربیع ثانیده‌کی قمرافقدن هنوز قورتولمشدی... کولکه‌لر ضیالره ، ضیالر کولکه‌لره قاریشه‌رق هرطرفده صانکه مادیتله معنویت آره‌سنده مخوف برتبادل واردی .

دنیا یوزنده‌کی بوآخرت ناحیه‌سنه جنایتلرینی کومك

ایچون آنا اوغل ، آرقه‌دن قمرك یر یر سرپدیکی خفیف نورلر اوزرنده شـیطانی ایکی رهنما کبی کندیلرندن اول یوروین، اوزون کولـکه‌لرینی تعقیب ایده ایده ایلریلدیلر. اطرافده هیـچ این جن وکوردکلرینی سویله‌مه‌ین کتوم ثولولردن باشقه بوجنایته شـاهد یوقدی ... هر طرف صولانمش کبی صوك بهارك رطوبت سرینلکیله مشبوعدی. سروی رایحه‌لریله قاریشیق آغیر بر ثولو قوقوسی مشامی طولدیرییوردی .

هرسروینك ظلی ارتفاعنك ایکی مثلی برطولده سیم سیاه اوکنه اوزانمشدی . بربرینه قاریشـان بوکولـکه‌لر آره‌سنه ضیای قمر کیرمکه اوغراشه‌رق مزار طاشلرینی برر مبهمیت مخوفه‌ایچنده تنویر ایتدکجه دنیاایله آخرت، حقیقتله خیال آره‌سنده قلبلره لرزه ویرر منظره‌لر پیدا اولویوردی .

وجودی کیجه‌نك سرینلکـنی مص ایتدکجه هاجر قولتوغنك آلتنده‌کی معصوم جسدك دها محافظه ایلدیکی رحم مادر حرارتنی طوییور وبوطورون سخوتی اوکا جنایتنك بیوکلکنی شمدی برآز احساس ایدییوردی.

ذاتاً برقاچ کون اول اشارت ایتمش اولدقلری خراب

برلحدك باشنه كلديلر ... هاجر .. جسدى قولتوغندن يره براقدى . قاپاق طاشـلرندن برينى قالديرمق ايچون هدايت قازمه‌سيله چنلرى، طوپراقلرى آچيور، بوقازيلان شيلرى هاجر كوره‌كله چكيوردى . برقاپاق قالديرديلر . معنوى عمقى ابديته قدر واران ، قارانلق قورقونج سيم سياه برچوقور كوروندى .

افقدن درجه درجه يوكسلن آى شمدى سرويلرك تپه‌لرينه چيقه‌رق ياريم چهره‌سيله يوكسكدن صانكه بوجنايتى سير ايدييور ودها ايى كورمك ايچون هرلحظه برآزدها ياقلاشيوردى .

مدفنى حاضرلادقدن صوكره، بوايكى كيجه مزارجيسى جسـدك يانـنـه كلديلر . صانكه بردست معنوى نوزادك آغزندن منديلى ، يوزندن قانلى بزى چكدرك چهره‌سنى تماميله ضياى قمره آچمشدى . بو رؤيت قارشى‌سنده آنا اوغل برقاچ آديم كيرى ايركيلديلر . نوزادك آچيق قالمش آغزى حالا باغرييور ، آره‌لق كوزلرى باقيور كبيدى . اوفاجق ايكى كوچك خطدن قاشلرى ، فيرچه كبى صيق صاچلرى واردى .

حقيقتده اومينى مينى مظلوم آغيز سويله‌ميور . او

معصوم كوزلر كورميوردی. فقط بو فجيع أولوم ياوروجغك منظره‌سنه‌اويله مدهش بر معنای تظلم وتلمين ويرمشدی كه اك بليغ افادات بشريه بونی اوفجاعتيله آكلاته‌ماز، اك مؤلم شكايت فريادلری اوتأثير ايله ترجمه ايده‌مزدی .

قان‌قراتی هاجری‌طوروننه طوغری جذب ايتدی. بو مينی مينی چيپلاق جنـازه‌يی أبی كورمك ايچون ياقلاشدی . دقتله ، (كلمه‌يی سوء استعمال ايتمز ايسه‌ك) شفقتله باقدی .. باقدی .. باقدی .. اكيلدی معصومك آغزندن دوشن منديلی ، اوآلت جناتی يردن آلدی . تأثردن كوز پيكارلرينه بريكن برقاچ داملە‌يی سيله سيله :

— آلك قيرلسـون هاجر ، بو معصوم‌جغزه ناصل قيدك ؟

تلهفيله چيرپيندقدن صوكره اوغلنه دوندی :

— هدايت ، ديدی . بو اوغلان ياشـاسه‌يدی بكا هامينه ، سكا دايی ديه‌جكدی ...

اواثناده بر بايقوش اوتدی. ايلريده بر پيتيرتی اولدی. هدايتك تلاشله :

— هايدی آننه چابوق .. بوراده طورمه‌سی بزم ايچون چوق تهلكه‌ليدر .

اخطـاری اوزرینه قاری درحال موقعك نزاکتنی آکلایه‌رق عقلنی باشـنه طوپلادی . چوجغی همان ینه او قاتلی بزه صـاردی . آچدقلری قارانلق چوقوردن ایچری آتدی . اومینی مینی جسدك اولوکمیکلری آره‌سنه سقوطی صداسی ایشیدلدی . اوحفره بووديعه‌یی سینه‌سنه کیزله‌مك ایچون قبول ایتدی . قاپاق طاشـیله چوقوری اورتدیلر . ممکن اوله‌بیلدیکی قدر طوپراقلری خچنلری دوزلتدیلر ... قازمایی کوره‌کی یاقالایجه اوه طوغری قوشدیلر .. دها اونلر یك اوزاقلاشـمه‌دن بر بایقوش معصومك تلقیننه باشلادی .

قضا وقدر بو هویتسز ، اسـمسز کوچك جسدك آغزندن او مشئوم کیجه قوشنه شوجوابی ویریوردی :

— دنیایه‌کلیشیمله آننه‌مه بر پیچ دوغورتمش اولدم . بیوك ننه‌می قاتل ایتدم . کندم مقتول دوشـدم . اکر وجودمك حصولی برجنایت ایسه بونده اوچ فاعل مشترك وار . بابام ، آنام ، طبیعت ... بنی نیچون اولدوردیلر ؟ ای سودازده‌لر ! عشـقکزك ویره‌جکی محصوله ناموس وقانون صحیفه‌لرنده‌یر حاضرلامادن‌اول بربریکزك آغوشنه آتیلمایکز ...

بو سوزه اوزاقدن قهقهه قوشلری کولوشدیلر ...

*
* *

قبرستانده باشـلایوب ینه اوراده بیتن بو حکایه‌نك
ختام اشارتنی مزار طاشلرندن آلیورم :

هوالباقی

هکبه‌لی آطه ! ٢٤ کانون ثانی ١٣٣٤

